

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 954—1000.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: DR. VARNAY ELEMÉR

Ötletekben nincs hiány

hogyan lehetne és kellene a nemzetkisebbségi sorsban élő magyarság életét és életviszonyait megjavítani, az egyének és az egyének keresztül a közösséget minden támadó viharral szemben ellentállónak tenni. Azonban nem ötletekre van szükség, amint ezt már nem egy ízben hangoztattuk, hanem a romániai magyarság egyetemének életszükségleteit feltáró és ezen életszükségletek legjobb kielégítési módját meghatározó, a legapróbb részletekig kidolgozott munkatervre. Amíg ez meg nem valósul, addig itt is, ott is termelnek terveket, általánosságok között mozgó koncepciók születnek, de a végrehajtás, a részletmunka háttérbe szorul és egy helyben topogunk. Történelem dicséretreméltó kezdeményezések iskolai, népművelési és gazdasági téren, de hiányzik az egységes irányítás, a közösségi munkaszolgálat eszméje. Ennek az eszmének formábaöntése, az egységes nemzeti, közművelődési, társadalmi és gazdasági munkatervnek a megvalósítása a Magyar Népközösség vezetőinek a feladata és hivatása.

A legszebb és legnemesebb célkitűzés, a leg gondosabban kidolgozott program is csak front malaszt marad, ha nem lesznek arravaló emberek, akik ezt a munkatervet végrehajtják. Olyanoknak kellene lenniük a magyarság nemzetkisebbségi szervezetének, mint az emberi szervezetben az érrendszernek. Amint az erek vizik szét a szív liktető működése révén a vért az emberi test minden részébe és éltetik, erősítik a szervezet egyes részeit, ugyanúgy kellene hatnia a népközösségi központ időszzerű utasításainak, melyeket a szervezethez ereje visz el a legtávolabbi helyre is a szervezeti érrendszer, a tagozatok és altagozatok segítségével. Ha valóban komoly és időálló munkát akarunk végezni, ha eredményeket akarunk elérni, melyek nemcsak a pillanatot, hanem a jövőt, nemcsak a jelen ötletszerűségeit, hanem gyermekeink és unokáink sorsát is akarják szolgálni, akkor a törvény által engedélyezett kereteket teljes egészében ki kell tölteniük tartalommal, a lehetőségeket teljes egészében ki kell használnunk.

Ma a helyzet az, hogy népközösségi vezetőségünk éber őrséget áll a védekezés frontján és ha úgy látja, hogy valahol sérelem esik az őfelsége által szentesített kisebbségi statutumon egyes hatóságok félreértése vagy félremagyarázása folytán, akcióba lép és igyekszik közbenjárásával a kisiklásokat újra törvényes mederbe terelteni. Nem azt mondjuk, hogy erre nincsen szükség. Ellenkezőleg, a népközösségi vezetés súlyos hibát követne el, ha ezt a hivatását is nem teljesítené. Azt sem akarjuk állítani, hogy más munka folyik. Egyelőre azonban nem látjuk ennek a munkának minden részletre kiterjedő egyetemességét, nem látjuk, hogy a közösség a maga egészében végezné ezt a munkát. Nem azért, mert nem akarja, hanem mert az egyes szerepek és szerepkörök még nem nyertek tisztázást. Túlságosan rövid idő is telt el azóta, mióta a romániai magyarság számára ez a lehetőség megadatott. Ezért az, amit hangoztattunk, nem szemrehányás, hanem figyelmeztetés, hogy amint ennek eljön az ideje — talán már adódik rá mód és alkalom — ne késlekedjünk a megvalósítással.

Látjuk, hogy mezőgazdasági téren az EMGE segítségével nagyszerű munka folyik, a szövetségi megmozdulások síkján néha túlsok is az, ami kész, közművelődési tekintetben is dicséretes igyekezetnek vagyunk tanui, bizonyos tervszerűség is megnyilvánul, de ez a tervszerűség csak városoknál vagy megyéknél van meg és

Hullahegyek borítják Viipuri uccáit

Még mindég folynak a harcok a rommá lőtt városban. — Az oroszok újabb helységeket elfoglalását jelentik

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Helsinkiből jelentik: Viipuri régi várának ormán még mindig finn lobogó leng.

A kimerült, halálra fáradt szovjet csapatok kénytelenek voltak visszahúzódn.

A finn nehéz tüzérség és a repülők óriási pusztításokat vittek végbe soraikban. A Finn-öbölben a jég beszakadt az oroszok alatt és egész csapatrészek pusztultak el a vízben. A finnek lépésről-lépésre húzódnak vissza és igyekeznek minél drágábban átengedni a területeket.

VISSZAVERT OROSZ TAMADÁSOK

Helsinkiből jelentik: Az este kiadott finn hivatalos jelentés közli: Vasárnap este az ellenség megkísérelte, hogy átkeljen a Finn-öblön, de a finn csapatok visszaverték a támadókat. Ezután még több támadást intéztek az öböl környékén, de ezeket a finnek, nagy veszteségeket okozva az ellenségnek, visszaverték. A karéliei szoros keleti részén élénk tüzérségi tevékenység volt. A Ladoga-tónál is visszavetettünk egy ellenséges rohamot. Kolangjoknál egész nap állt

a harc és az ellenség itt 1200 embert vesztett. Kuhmonál csapataink elfoglaltak egy megerősített ellenséges állást. A finn repülők tovább bombáztak orosz csapatösszpontosításokat és utánpótlási osztagokat. A szovjet repülők több kis várost és falut bombázta. Az áldozatok számáról még nem érkezett jelentés. Az ellenséges repülőgépek közül négyet lelőttünk, másik kettőt súlyosan megrongáltunk, úgy, hogy ezek is valószínűleg lezuhantak.

A Havas-iroda jelenti: Kedd délig nem történt jelentősebb változás a karéliei félszigeten lévő hadállásokban, amelyek rendkívül össze vannak keverve, főként Viipuri környékén.

Viipuriban a harc tovább folyik

és az orosz csapatok a város déli, a finnek pedig az északi részeket tartják megszállva. Azok az orosz kísérletek, amelyek a fjordnak Sekkijaervo felé való keresztülvezését célozták, sikertelenek maradtak és az oroszok jelentős veszteségeket szenvedtek.

Svéd felfogás a várható béketárgyalásról

Stockholmból jelentik: A Viipuri elfoglalása után megindítandó béketárgyalásokra és Finnország politikai helyzetére vonatkozólag stockholmi diplomáciai körökben az alanti megállapításokat tették:

Finnország jelenlegi belpolitikai helyzete éppen olyan fontos, mint a katonai helyzete. Most már nemcsak a német, hanem a skandináv körök is nagyon szeretnék, ha Finnországgal a béke helyreállana, azt hiszik azonban, hogy Mannerheim marsall és a hadsereg vezetői ellenéznének minden olyan javaslatot, amely ki nem elégítő békére vonatkozik.

NÉMET BÉKEKÖZVETÍTÉS

Stockholmból jelentik: A lapok jelentései szerint

a német diplomácia nyomatékosan fáradozik azon, hogy békét teremtsen Finnország és a Szovjet között.

Néhány nap előtt Stockholmban időzött dr. Dietrich birodalmi sajtófőnök és ugyanakkor a svéd fővárosban volt Paasakivi, az ismert finn diplomata, valamint a finn hadügyminisztérium egyik megbízottja. Mindkét részről magánlátogatás-

nak tüntették fel a stockholmi tartózkodást, de jól értesült körök úgy tudják, hogy

a tárgyalások titokban megindultak.

Arról is írnak a lapok, hogy Blücher helsinkii német követnek titkos találkozója volt Rosenbroyer finn tábornokkal, Mannerheim marsall bizalmasával. Azt hiszik, hogy a megbeszéléseken a finnországi harcok megszüntetésének feltételeiről volt szó.

VIIPURIBAN MINDEN HAZ ERŐDÍTMÉNY

Rómából jelentik: A Messagero finnországi tudósítója jelenti, hogy finn részről cáfolják a moszkvai rádió ama hírét, amely szerint az orosz csapatok az egész Viipurit elfoglalták.

Ezzel a hírral szemben a város központja, északi és nyugati területei még mindig a finnek kezén van. Az orosz csapatok kísérlete, hogy a Finn-öböl jegén át közelítsék meg a várost, meghiúsult.

A finnek bombái hatalmas lékeket vágtak az öböl jegén és ezekben a lékekbe rengeteg sok orosz katona pusztult el.

Viipurit eddig csakis a kelet felől előrenyomuló

nem hatja át az egész országon az egység tudata. Ezt az egységességet és egyetemes tervszerűséget kell a népközösségi központnak megteremtene. A gyakorlatban talán minden tagozatnak el kellene készítenie a maga munkatervét, ezt a központnak rendelkezésre bocsátani, hogy az egységesíthesse. Mert a nemzetkisebbségi életben sem lehet a kulturális, vagy gazdasági, vagy társadalmi feladatokat elkülönítetten szolgálni. A nemzetkisebbségnek is megvannak a maga egyetemes, közös érdekei, melyeket közösen kell a megvalósulás felé vinni, mert különben az erők szétforgácsolódnak és kisebb eredményt érünk el, mintha közös program, közös munkaterv szerint járnánk el.

Zsombolya község magyarsága a maga kicsiny nemzeti közösségében, különösen szociális téren, példát mutat mindannyiunknak. Ami ott történt, bizonyára nem ötletszerűségek eredménye. A tervszerűség, az akarat, az összefogás és elsősorban a közösségi tudat csodákat képes művelni. Ennek a közösségi érzésnek tudatosítása legyen első és fő feladatunk. Nemcsak szavakkal, — ezekre is szükség van, mert szóból ért az ember, — hanem közös program alapján, bizonyos feladatok elvégzésének sorrendmegállapításával is, tettekkel. A romániai magyarság, bizalommal vezetői iránt, várja az egységes utasításokat, hogy az ország érdekeinek szolgálatában szolgálhassa a maga sajátos érdekeit is.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

oroszkok érték el. A finnek a még birtokukban lévő városrészt minden házárt erődítménnyé alakították át és így az orosz katonák csakis az első házakig tudtak eljutni.

A külváros uccáit a holttestek ezrei borítják.

Mindez nem jelenti azonban azt, hogy Viipurit továbbra is megtarthatják a finnek, de még kérdéses, hogy vajon, ha a város orosz kézre kerül, meddig tudják azt tartani.

AZ OROSZ HADIJELENTÉS

Leningrádból jelentik: A leningrádi katonai körzet parancsnoksága a következőket jelenti:

A német haditengerészet három nagy angol hajót süllyesztett el

Erős tüzérségi harc a nyugati fronton. — Az angol admirálisok kedvezőnek tünteti fel a háború féleves mérlegét. — A Duce sokat fog simítani a békekötések idején

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentése

Berlinből jelentik: A német hivatalos jelentés szerint a Mosel és a pfalzi erdő között helyenként élénk tüzérségi tüzelés és kölcsönös járőrtevékenység folyt. Közli a jelentés azt is, hogy egy távoli útról visszatért német tengeralattjáró 30.000 tonna hajóir elsüllyesztését jelentette. Bár az idő kedvezőtlen volt, a légi haderő folytatta felderítő tevékenységét Kelet-Franciaország felett.

Párisból jelentik: A francia hivatalos jelentés közli, hogy a nyugati arcvonalon nem történt semmi esemény.

A Havas-ügynökség a következőkben ismerteti a harctéri helyzetet: Élénk tevékenység időszakát után hétfőn a katonai műveletek üteme meggyengült, kétségtelenül a légköri viszonyok változása következtében. Szárazföldön

a szokásos felderítő és járőrtevékenység nem eredményezett semmiféle összeütközést. A levegőben gyenge tevékenység volt, bár a repülőgépek folytatták felderítő munkájukat: a brit gépek Észak-Németország felett, a francia gépek a Siegfried-vonal mögötti övezetben, míg a német légigységek Nyugat-Franciaország felett.

TEVÉKENYSÉG A TENGEREN

Hágából jelentik: A Holland Távirati Iroda megerősíti, hogy az Elsyen nevű németalföldi hajót német bombavető repülőgép gépfegyverrel támadta meg, amikor útban volt Skócia felé. A hajó kapitányát és egy mérnököt a golyók megölték, később a hajó kigyulladt és elsüllyedt. A legénység tagjai közül kettő sebesülten, három pedig sebesületlenül 36 órát bolyongott a mentőcsónakban, amíg a Blyth nevű dán hajó fedélzetére nem vette őket.

Amszterdamból jelentik: A Rijnström 695 tonnás holland hajó, amely vasárnap hagyta el Downs kikötőjét Amszterdam irányában, tegnap nem érkezett meg. A hajót elveszettek tartják és 12 főnyi legénységéről mitsem tudnak.

Amszterdamból jelentik: A holland lakosság nagy felháborodással fogadta azt a hírt, hogy a német repülőgépek ismét megtámadtak négy holland fegyvertelen gőzöst és hogy egy ötödik holland hajó eltűnt.

Newyorkból jelentik: A rádióállomások felfogták az Elciello nevű angol gőzös szikratávíró üzenetét, amely szerint ellenséges tengeralattjáró vette üldözőbe hétfőn este 20 órakor. A hajó 5481 tonna tartalmú és a tengeralattjáróval a virginiai szigetektől nem messze találkozott össze.

Londonból jelentik: A Reliance Pacific nevű 6700 tonnás angol hajót Anglia nyugati partjai mentén az ellenség elsüllyesztette. Az 53 főből álló legénység megmenekült.

TORPEDÓTÁLAT ÉRT EGY TIZEZER TONNÁS ANGOL TANKHAJÓT

Londonból jelentik: Egy angol repülőgép Shilling környékén megtámadott egy német tengeralattjárót. A pilóta négy bombát dobott le, amelyek közül egy eltalálta a búvárhajót. Az angol repülőgép felderítő körúton volt, amikor a német hajó a víz színére emelkedett. A találat után hatalmas füstfelhőt lehetett megállapítani.

Londonból jelentik: Az elsüllyesztett Domala hajó kapitánya a Press Association munkatársa előtt a következő kijelentést tette:

A karéliei földszoroson csapataink tegnap elfoglalták Uhuraka várost és erődjét. Elfoglaltunk két szigetet a Viipuri öbölben. A szovjet csapatok megszálltak három mezővárost az öböl keleti partján.

HATEZER KANDAI ÖNKÉNTES INDUL FINNORSZÁGBA

Fokvárosból jelentik: A Népszövetség felhívására a délafrikai Unio kormánya 50 ezer font sterlinget bocsátott Finnország rendelkezésére, hogy ebből az összegből különböző termékeket vásároljanak.

Ottavából jelentik: Kanadából rövidesen 5950 önkéntes indul Finnországba.

— Nem igaz, hogy a németek gépfegyverrel lőtték a mentőcsónakokban ülő legénységet.

A Telegraf című holland lap jelentése szerint az angol Charles Meyer nevű 10.516 tonnás petróleum-tankhajót hétfőn este a La Manche-csatornában torpedótálat érte. A hajót Hastingstól délre 50 mérföldnyire támadta meg egy tengeralattjáró és jöllehet az angol petróleumhajó cikk-cakkban, a legnagyobb sebességgel haladt, mégis elérte a torpedó, amely kettészakította. A hajó Hongkong és Anglia között teljesített szolgálatot.

„ANGLIA TOVÁBBRA IS A TENGEREK URA . . .”

Az angol tengerészet teljesítménye a háború kezdetétől egészen a mai napig, kitűnő — jelenti a Havas hírszolgálati iroda. — Az angol tengerészet biztosította a kereskedelmi hajók útjait, megvédte az angol partokat, fenntartotta a blokádot, továbbá valamennyi óceán mentén őrszolgálatot végzett.

Hat hónap alatt az angol tengerészet az ellenségnek súlyos veszteségeket okozott és sikerült biztosítani a kereskedelmi hajók közlekedését. A háború első heteiben a német tengeralattjárók 73.874 tonna kereskedelmi hajót süllyesztettek el az angol kereskedelmi hajópark-

Angol miniszter a Balkán-államok magatartásáról

Londonból jelentik: Amery volt gyarmatügyi miniszter tegnapi beszédében dicsőrele emlékezett meg a Balkán-államok azon erőfeszítéseiről, amelyek segítségével az egységet megteremtették. A volt miniszter többek között ezeket mondotta:

— Nem mondok sokat azzal, ha megállapítom, hogy a Balkán-államok az utóbbi időben sokkal előnyösebb tevékenységet fejtettek ki, mint a nyugateurópai államok, amikor véget vetettek a szomszédok közötti bizalmatlanságoknak és az évszázados konfliktusoknak. Finnország hősi küzdelme megváltoztatta a Balkán-államok légkörét. A Balkán nemzetei megértették, hogy ha egy olyan kis nép, mint a finn, bizonyítékát adta fényes harci erejének, meg van a remény arra, hogy ha a Balkán-államok egységesen lépnek fel, megmenekülhetnek. Angliának az az óhaja, hogy ezek az országok ne ismerjék meg a háború borzalmait. A jelenlegi háború befejezése után Németország képtelen lesz olyan újabb kísérletekre, amelyek Európa fölötti uralmára vonatkoznak. Az állandó béke szempontjából rendkívül fontos, hogy a Balkán-államok továbbra is egységesek maradjanak és baráti együttműködésben használják ki Európa ezen szép vidékének gazdagságát.

Amery beszédét számos diplomata hallgatta végig.

ból és 67.111 tonnányi szövetséges hajóir. A tengeri karavánok rendszerének megszervezésétől kezdődően a veszteségek érezhetően csökkentek úgy, hogy január utolsó napjaiban a németek a brit hajóforgalomból, amit ebben az időszakban bonyolítottak le, csak

két százaléknit tudtak elsüllyeszteni. A német tengernagyi hivatal is tekintetbe vette, hogy a tengeralattjáró-háború nem hozta meg a várt eredményt, hiszen a német birodalom minden valószínűség szerint tengeralattjáró-állományának 20 százalékát elvesztette. Anglia továbbra is a tengerek ura, — fejezi be tudósítását a Havas-ügynökség.

Hivatalos jelentés szerint a háború hat hónapjában a brit kereskedelmi tengerészet becsülése szerint

620 ezer tonna hajóirtartalmat vesztett, aminek mintegy kétharmadát új hajók építésével és ellenséges hajók zsákmányolásával pótolták.

Londonból jelentik: Az angol tengernagyi hivatal megállapítja, hogy a március harmadikán végződő hét tengeri háborúja eléggé kedvező volt Angliára nézve. Ezen a héten ugyanis mindössze két angol gőzös süllyedt el, míg a németek vesztesége ugyanezen hét alatt négy gőzös volt. Mind a négy német hajót maguk a hajók legénységei süllyesztették el, nehogy fogságba kerüljenek.

CHAMBERLAIN SZERDÁN BESZÉL AZ ALSÓHÁZBAN

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök a Kettering-kerület kormányparti jelöltjéhez intézett levelében ezeket írta:

— Teljesen világos, hogy milyen tényezők felett kell a világnak mérlegelni. Ellenségeink azért harcolnak, hogy az egész világot uralmuk alá juttassák és hogy az angol birodalmat szétrombolják. Mi pedig azért viselünk háborút, hogy egyszer és mindenkorra véget vessünk az erőszak uralmának és hogy visszaállítsuk Európában a biztonságot.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök szerda délután ad felvilágosítást az alsóházban arról, mi történt London és Róma között december eleje óta, amikor is a brit kormány a tengeri háború elmérgesedése következtében elhatározta, hogy a Németország elleni bevételi ostromzárát kiterjeszti a kivitelre is. Az olasz tiltakozó jegyzék ténye és hangja nem keltett meglepetést Londonban.

Brit részről a legnagyobb jóakarattal kívánják kezelni a kérdést,

de elvárják, hogy az olaszok is több belátást tanúsítsanak. Nem tartják lehetetlennek, hogy sikerülni fog közös alapot találni a felmerült nehézségek kiküszöbölésére.

LLOYD GEORGE ELISMERÉSSEL BESZÉLT MUSSOLINIRÓL

Buenos-Ayresből jelentik: A Kritika című argentin lap nyilatkozatot közöl, amelyet a lap tudósítója kapott Lloyd Georgetől. Lloyd George a következőket mondotta:

— Lehetetlen volna az európai kérdések bármely szabályozása az olasz aspirációk tekintetében vétele nélkül.

Az angol államférfi ezután esodálattal párosult elismeréssel beszélt az olasz politikáról és kijelentette, hogy a Duce sokat fog számítani az európai békekötések során és úgy Franciaországnak, mint Angliának meg kell majd fizetni Olaszország számára a semlegességét.

AZ ELSŐ CSEH HŐSI HALOTT

Párisból jelentik: Tegnap halt meg az első cseh nemzetiségű katona a francia fronton. Neve Jaroslav Basl és mint önkéntes teljesített szolgálatot az egyik idegenlégio ezredben.

Londonból jel.: Azokat a német menekülteket, akik naturalizálás révén elnyerték az angol állampolgárságot, csak abban az esetben küldik a harctérre, ahol közvetlen kapcsolatba kerülhet az ellenséggel, ha ezt írásban kéri, — jelentette ki az angol hadügyminisztérium pénzügyi osztályának titkára.

CAPITOL MA A POLLO

A SZOBAPINCÉR

Sacha Guitry legújabb, elsőrangúan szellemes, zenés vígjátéka. — A főszerepekben: Sacha Guitry, Jaqueline Delubac, Jacques Baumer

A KANADAI NAGYNÉNI

Nagyszerű bécsi vígjáték, tele humorral és vígsággal. A főszerepekben Adele Sandrock, Ralph Arthur Roberts

Após és vő harca a bíróság előtt nyert befejezést

Jellegzetes falusi bűnper volt az, amelyet tegnap tárgyalta Pop Eugen dr. elnöklete alatt a temesvári büntetőtábla. A bíróság előtt a hetvenkét éves Vuianovici Pavel bresztováci gazda állott vádlottként, mert baltával meg akarta ölni Gaitin Roman nevű, harmincöt éves vejét. Gaitin mint fiatal legény került Vuianovici házába, amikor feleségül vette a gazda leányát. Após és vő eleinte jó viszonyban éltek, de Gaitin feleségének halála után sűrűn civakodtak. Az elmúlt év szeptember 12-én délelőtt Gaitin a földéken végzett munkáját befejezve, hazatért és két fiával együtt leült az asztalhoz. Közben az öreg szemrehányást tett vejének, hogy nem takarékoskodik a kukoricával, mert két marokkal több kukoricát szórt a malacok és a baromfi elé. Gaitin goremében válaszolt az öregnek, aki végül is haragjában felkapott egy kis fejszét és annak fokával veje fejére sújtott. Gaitin az ütés következtében koponyaalapi törést szenvedett, ezenkívül egyik fülére megsiketült. A szomszédok orvoshoz vitték a sebesültet, aki hosszabb kórházi kezelés után felépült.

Vuianovici Pavelt letartóztatták és emberölés kísérlete miatt a büntetőtábla elé került. A tegnapi tárgyaláson Adler Endre dr. ügyvéd védőbeszédében utalt arra, hogy Gaitin civakodó ember volt és öreg apósát, aki leánya halála után is a házában tartotta vejét, többször bántalmazta. Azután az enyhítő körülményekre hívta fel a bíróság figyelmét. A büntetőtábla két évi fogságra ítélte az öreg embert, akit arra is kötelezték, hogy vejének tízezer lei kártérítést fizessen.

Adler Endre dr. védő még azzal a kérelemmel fordult az ítélőtáblához, hogy az öreget a

semmisségi panasz elintézéséig helyezték feltételesen szabadlábra. A bíróság a kérelemnek helyt adott és elrendelte a szabadlábra helyezését.

A Londonba küldött olasz jegyzék nem ellenséges megnyilatkozás

Német felfogás szerint Anglia újabb törvényellenes cselekedetet követett el

Londonból jelentik: Valamennyi angol lap az olasz tiltakozó jegyzék tartalmát kommentálja. A Times megállapítása szerint ezt az intézkedést nem azért roganatosították, hogy az Olaszországot sújtsa, hanem Németországot akarták eríteni vele. Ha mindkét fél jóindulatot tanusít, úgy

ezt a problémát meg lehet oldani. Ezért ajánlotta fel Anglia saját szénét a német szén helyébe.

A Daily Telegraph szerint addig, amíg Németország tovább tamadja a kereskedelmi és semleges hajókat, Anglia nem engedheti meg a német árúk szállítását a tengeren. Az angol válasz barátságos, de igen határozott hangú lesz.

A Stefani-ügynökség jelenti: Az angol-olasz konfliktus ügyének francia politikai körök nagy figyelmet szentelnek és ezekben a körökben elismerik, hogy Olaszország és a szövetségesek között a kapcsolatok az utóbbi hetekben megjavultak. Ez a körülmény annál is inkább sajnálkozást váltott ki, mert az angol ellenőrzéssel kapcsolatos határozatot a németországi szénzállítványokra vonatkozólag London nélkül hozta, hogy azt Párisnál közölje volna. Az angol álláspont, amely szerint

ez a blokkad Németország és nem Olaszország ellen irányul,

kétségkívül támogatásra talált francia körökben, mégis az a vélemény, hogy sürgősen meg kell találni a módját a megegyezésnek, amely

Olaszország és a szövetségesek közötti kapcsolatok megjavításához vezet.

A Corriere del Ticino római munkatársa jelenti: Római politikai körök véleménye szerint sem Rómában, sem Londonban nem gondolnak arra, hogy a német szénzállítással kapcsolatos incidenst kiszélesítsék és így véget vessenek a barátságos status-quo-nak, amely jelenleg a két ország viszonyát jellemzi. Rómában hangsúlyozzák, hogy

az olasz tiltakozó-jegyzék nem bir ellenséges megnyilatkozás jellegével Angliával szemben,

annál kevésbé, mert hiszen Anglia részéről biztosítékot adtak Olaszországnak. Nem lehetetlen, hogy szóba kerül egy megbeszélés összehívása, amelynek tárgya olyan rendszer megállapítása, hogy a hadviselő jogának csorbítása nélkül lehetővé tenné a semlegesek minél kisebb mértékben való károsodását. Allítólag Olaszország esetleg hajlandó lenne ennek a megbeszélésnek kezdeményezését vállalni.

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz Angliának a német eredetű olaszországi rendeltetésű szénrel kapcsolatos magatartásáról azt írja, hogy újabb törvényellenes cselekedetet követett el Anglia, amikor nem hadviselő állam életbevágó érdekeit sérti. Ez az intézkedés nem annyira a német exportot érinti, mint inkább az a célja, hogy Olaszországra rákényszerítse az angol importot.

Kiterjesztették az árelenőrzést és az árszabályozást

A Kereskedők Egyesülete felhívja a kereskedők és vállalatok figyelmét a március negyedik hivatalos lapban megjelent általános árszabályozási rendeletre, mely a közszükségleti cikkekre vonatkozó és továbbra is változatlanul érvényben maradó előírásokon kívül a többi cikkekre is kiterjeszti az árszabályozást és árelenőrzést. Március 4-től kezdve nem szabad a március negyedik nap eladási áránál drágább áron semminemű árucikket eladni mindaddig, a míg a minisztérium ezen cikkek gyári, nagy-

kereskedői és kiskereskedői eladási árát hivatalból megállapítja.

Ezen intézkedés alól csupán a mai napig közszükségleti cikkeknek nyilvánított árúk képeznek kivételt, melyeknél a törvényes haszonkölcsön alapján történik továbbra is az árak kalkulációja.

Teljes kivételt képeznek az árszabályozás és árelenőrzés alól a mezőgazdasági és borászati termékek.

Senkisémm
tisztít
exüistneműt
homokkal

Fogápolásnál is a legjobb épen kielégítő. A CHLORODONT fogpaszta az elismert legjobb nyersanyagokból készül; tartalmaz egy mikroszkopikus finomságu tisztítóanyagot, amely a fogzománcot nem támadja meg, de tisztítóhatása a lehető legintenzívebb. A CHLORODONT-tal való rendszeres fogápolás vakító fehéren tartja a fogakat és megelőzi a csunya és veszedelmes foglerakódást.

Chlorodont fogpaszta

Giurescu Front-minisztert propagandaügyi miniszterre nevezték ki

Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap keddi számában királyi rendelet jelent meg, amelynek értelmében Giurescut, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának miniszterét, nemzeti propagandaügyi miniszterre nevezték ki. Ugyancsak a propagandaügyi minisztériumba kapott kinevezést Stoica Vasile meghatalmazott miniszter is, államtitkári minőségben.

SACHA GUITRY A szobapincér

cimű filmben, mely most fut nagy sikerrel a CAPITOL-moziban

Miért követel a Resica 375 millió lei kártérítést Auschnitton?

**A nagy per gazdasági keresztmetszete. — Auschnitt kapcsolatai
a Resicával, a Cepi-vel és a Metalunit-tal. — A vád három súlyos pontja**

Mintegy két hete tart már Max Auschnitt bűnperének tárgyalása s ezalatt az ügyészség vádiratából, a vádlott vallomásából, a károsultként fellépő Resica követeléseiből, a vád és a védelem tanúinak kijelentéseiből lassanként kialakult a per tulajdonképeni lényege: Max Auschnitt nem annyira mint magánember, nem is mint a Resica administrator delegé-je, hanem főleg és elsősorban mint a Metalunit tulajdonosa és vezetője követte el a terhére rótt bűncselekményeket és kihágásokat. Hibája és bűne pedig abból állott, hogy a Resicát a Metalunit javára, devizákban, külföldről rendelt nyersanyagban, a Resicának juttatott nagy megrendelések átjátszásában és számos más alkalommal és módon megrovíditotta és megkárosította.

Max Auschnittnak, mint részvényesnek, aránylag igen kicsiny érdekeltisége volt a Resicánál. Ő maga vallotta be a bíróság előtt, hogy 1934-ben mindössze 6—7 ezer darab saját Resica-részvénye volt. Mivel ezeknek a részvényeknek a névértéke 500 lei, Max Auschnitt saját részvényei 3—3.5 millió leire rugtak, ami a Resica egymillió leies alap-tőkéjének elenyésző hányada csupán.

A RESICA ÉS A ROTSCCHILD-BANK

A Resicánál vitt vezető szerepét Max Auschnitt nem részvényérdekeltisége, hanem inkább annak köszönhetette, hogy az ország nehéziparának egységbe fogásában kezdettől fogva ő volt a hangadó tényező.

Amikor a bíróság aziránt érdeklődött, hogy mi volt a Resicánál való döntő befolyásának titka, Max Auschnitt a következő magyarázatot adta:

A Resica 1931-ig a bécsi Rothschild-ház bankjával, a Bodenkreditanstalt-tal állt igen szoros üzleti és érdekkapcsolatban. A bank közel negyedmillió lei hitelt folyósított a Resicának. Amikor 1931-ben villámcsapásként bekövetkezett a Bodenkreditanstalt fizetésképtelensége, ez számos közép-európai vállalatot arra kényszerített, hogy a bécsi bank helyett új hitelforrásról gondoskodjék.

A Rothschild-bank bukása új fordulatot jelent Max Auschnitt és a Resica viszonyában. Új pénzcsoportot kellett összehozni, amelyik a Bodenkreditanstalt helyébe lépjen, mivel ez kénytelen volt a Resicának folyósított 250 millió leies hitelt is felmondani.

— A negyedmillió lei előteremtésére konzorciumot alapítottunk — vallotta Max Auschnitt — amelyben a Metalunit, én, Edgar tesvérem, Malaxa és Vickers vettek részt.

Ebben a konzorciumban tulajdonképpen négy tényező volt: Max és Edgar Auschnitt, valamint a Metalunit volt az egyik tényező; Malaxa, ez a feltörekvő iparmágnás a második, az angol Vickers-konzern, a világ egyik legszámottevőbb ipari és pénzügyi hatalmassága a harmadik és a Rothschild-érdekelttség a negyedik. Mert Rothschildék a nagy krach ellenére sem vonultak ki teljesen a közép-európai nagyipar végváraiból.

A CEPI

Amint a vádlott és a tanúk vallották, ez a konzorcium 1931-ben alakult meg. Természetesen az érdekcsoport tagjai egymás között is megállapodtak a szerep, a tőke és a haszon megosztására, ugyanakkor azonban a megállapodások egész sorozatát kellett kötniök a Resicával és azokkal a többi nehézipari vállalatokkal is, amelyeknél nyílt, vagy burkolt érdekeltségeket akartak vállalni. Ezeknél az érdekeltség-vállalásoknál, hitelügyleteknél, biztosíték nyújtásánál, jelzálogfedezetek követelésénél a konzorciumnak elnevezésére és jogi formára volt szüksége, hogy adósaival jogügyleteket köthessen. Így születik meg a konzorcium vállalati formája, az a bizonyos annyit emlegetett Cepi nevű holding-társaság, amely nemzetközi összetételének megfelelően a világ legkozmozopolitább városában: Monacóban jegyeztette be székhelyét. Ez a Cepi holdingtársaság rövidesen döntő szerephez jut a Resica és általában a romániai nehézipar életében s — amint maga Max Auschnitt kijelentette a törvényszék elnökének kérdésére a Cepi birtokában levő Resica részvény-érdekelttséget és ezenkívül a Cepit, mint hitelezőt Max Auschnitt képviselte a Resicánál és másutt is.

Az a mult év novemberében életbeléptetett rendeltetvény, amely megtiltja a nemzetvédelem terén is szerepet játszó iparvállalatok részvényeinek szindikolizálását, a törvény hivatalos indokolása szerint elsősorban ama holdingtársaságok ellen irányul, amelyekhez a Cepi is tartozott. Ezek a szindikátusok és holdingok ugyanis egyéb tevékenységet

nem fejtenek ki, minthogy egy bizonyos érdekelttség állandó egyeduralmát biztosítja egy bizonyos vállalat felett.

A METALUNIT

A most folyó nagy per tárgyalásain a Cepi mellett egy másik név, amely állandóan közzájön forog: a Metalunit neve. Lássuk, mit takar ez az elnevezés?

A romániai nehézipar egyik legszámottevőbb vállalatát így nevezik: Uzinele Metalurgice Unite „Titan-Nádrag-Călan” S. A. R. Három különálló vállalat egyesítéséből származik: az egyik a galatii Titan, a másik az erdélyi Kalán és az ugyancsak erdélyi Nádrag művek. Ezt a Max Auschnitt által egyesített vállalatot nevezik általánosságban és röviden: Metalunitnak.

A Metalunit 1938. évi mérlege szerint az alap-tőke félmillió lei, a különböző egyéb alapok és tartalékok további 750 millió leire rugnak. A vállalat ebben az évben 501 millió lei bruttó nyereséget és 115 millió lei tiszta hasznót ért el. Az üzemi befektetések mérleg szerinti értéke 773.5 millió, adósa 404 millióval tartoznak a vállalatnak, míg az árúkészlet értéke 320.5 millió lei volt a mérleg lezárásának napján.

A nemzetgazdasági minisztérium kiadásában megjelenő nagyipari címár 1938. évi kötetében a következő adatokat találjuk a Metalunitra vonatkozólag:

A galati hengermű 105 millió lei beruházott tőkével működik, 2218 lóerős gépeket használ és 462 munkást alkalmaz.

A galati szeggyár beruházott tőkéje 26 millió lei, 353 lóerős gépei vannak, 1938-ban nem volt üzemben.

A harmadik üzem a szörény megyei Ferdinand községben működik, 400 millió lei beruházott tőkével, 6740 lóerővel, 1835 munkással.

A Metalunit negyedik üzeme ugyancsak Szörény megyében dolgozik, 49.5 millió lei üzemi beruházással, 2106 lóerővel, 381 munkással.

Az ötödik üzem a hunyad megyei Pusztakalán községben van, üzemi tőkéje 121 millió lei, 1260 lóerős gépekkel felszerelve, 1111 munkással.

Ezek után nagyjából fel tudjuk fogni annak a vállalatnak a méreteit, amely az Auschnitt-vagyon gerincét jelentette.

A Max Auschnitt ellen emelt vádak túlnyomórészt azt rójják fel, hogy Auschnitt a Resicánál elért döntő befolyását a Metalunit javára jövedelmezette; a Resica számára, nagy állami kedvezmények mellett vásárolt külföldi nyersanyag egy részét a Metalunit-nak adta át, a Resica számára kiutalt devizákkal a Metalunit rendezte külföldi tartozásait, sőt a Resica állami megrendeléseinek jórészét is a Metalunit vette át és dolgozta fel.

A VÁD

Igy fonódik egymásba a vád három szála.

1. A Resica vagyonának a Cepi javára történt megkárosítása.
2. A Resica devizáival elkövetett visszaélések és
3. A Resica nyersanyag beszerzésénél felfedezett súlyos mulasztások.

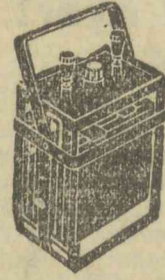
Max Auschnittot közönséges bűncselekmények vádjá miatt vették az elmúlt év novemberében őrizetbe. A megsértett fél tehát maga a társadalmi erkölcs, amelyet az ügyészség képvisel, a károsult fél azonban a Resica, amelynek feljelentésére indult meg a bűnvádi eljárás, amely maga is perbe lépett érdekeinek utólagos megvédésére. A Resica jogi képviselője a napokban tette le a bíróság elnöke elé azt a fogalmazványt, amely a Resicának Max Auschnitton való követeléseit a következőképpen állapítja meg:

375 MILLIÓT KÖVETEL A RESICA AUSCHNITTON

Max Auschnitt a Cepi által nyújtott hitel biztosítékakul kiszolgáltatta a monacói társaságnak a Resica tulajdonában levő nagyértékű állami kötvényeket, noha a Cepi követelését már korábban jelzálogfedezettel biztosították. Ezért a Resica a kötvények, azok szelvényei és az okozott károk ellenében 125 millió lei kártérítés megítélését kéri.

A Resica-művek a továbbiakban a Max Auschnitt által lebonyolított és jórészben a Metalunit érdekeit szolgáló devizaműveleteknél elkövetett visszaélések miatt további 95 millió lei kártérítésre tart igényt.

Végül pedig azon a címen, hogy a Resica számára Franciaországban és másutt vásárolt ócska-

ACCUMULATOR

gyári lerakat

TÖLTÉS-JAVÍTÁS

a Bánság legnagyobb

RÁDIÓ szaküzletében:

ELECTRON

Timisoara, I., r. k. püspöki-palota.

vasat más célokra (a Metalunitnál) használta fel, vagy a vételre szánt devizákkal nem számolt el, a Resica további 155 millió lei kártérítést követel Max Auschnitt-tól.

Igy tehát a Resica kártérítési követelése Max Auschnitt-tal szemben 375 millió leire rugnak. A devizakihágások és vámcshalások vádjainak beigazolódása esetén természetesen a törvényben előírt súlyos pénzbírságokat is alkalmazná a bíróság.

Az Auschnitt-per tehát bűnügyi oldalától eltekintve, mint a gazdasági életet érintő esemény is igen figyelemreméltó.

Dr. Rösler Viktor

Bucurestiből jelentik: Az Auschnitt-per tizenötödik napi tárgyalásán megkezdődtek a perbeszéd. Nicoresteanu elnök először a magánvád, vagyis a Resica egyik jogi képviselőjének, Manolescu Mircea ügyvédnek, adta meg a szót.

A magánvád képviselője beszéde elején rámutatott arra, hogy ez a per tulajdonképpen csak most kezdődik, mert

most lesz módjában a magánvádnak az Auschnitt ellen összegyűjtött bizonyítékokat teljes egészében a bíróság előtt feltárni.

Az első vádpont az értékpapírok elidegenítésére vonatkozik.

— A Resica — mondotta többek között — a vasúttól fizetés fejében 18 millió arany francia frank értékű értékpapírt kapott.

A vádlott tervet dolgozott ki ennek az értékpapírnak elidegenítésére.

Senkisémondja, hogy egyszerűen magához vette és elvitte. Célja elérése érdekében azonban azokhoz a vállalatokhoz folyamodott, amelyekben szintén érdekelve volt. Ezenkívül már az a tény is család kezelésnek számít, hogy a Cepi, amely ennek az értékpapírnak birtokába jutott, a szelvényeket beváltotta anélkül, hogy ez a joga valamilyen írásból, vagy egyéb megegyezésből kitünne. Van még ezenkívül egy érthetetlen kérdés: a Resicával szembeni követelés eleinte teljes egészében a Cepi kezében volt, időközben azonban háromnegyed részben más kezébe jutott és a Cepi mégis az egész értékpapírt magánál tartotta.

Az ügyvéd ezután hosszasan foglalkozott Auschnitt devizaügyeivel, majd az ócskavas körül elkövetett visszaéléseit boncolgatta. Hangoztatta, hogy a vádlott mindent elkövetett Radulescu mérnöknek, az ócskavas ügyletekből való eltávolítására, hogy azután könnyebben manipulálhasson. De súlyos visszaéléseket követett el akkor is, amikor az ő kezdeményezésére a vásárlásokat közösen végző Resica és Metalunit közötti ócskavas elosztásra került sor. A Resica a silányabb minőségű ócskavasat kapta és emellett drágán fizette meg. Ami a vádlott által elkövetett okirathamisítást illeti, ehhez nem férhet kétség, mert azt maga Auschnitt is elismerte, hogy a Metalunit aláírását és bélyegzőjét a nemzetgazdasági minisztériumhoz benyújtott kérelem csak a Resica aláírása után alkalmazta.

Este 9 órakor az elnök a tárgyalást másnapra napolta el, úgy hogy a magánvád képviselője beszédét ekkor folytatja.

Addig éljek

Hunyjon ki két szemem sugára,
ha majd egyszer téged nézni megun.
Ne nézhessek soha más lányra.

Ha már nem a te szépséged zengi,
némuljon el ajkam mindörökké.
Hangom ne hallhassa soha senki.

Fülem sűrű némaság takarja
minden hang elől, ami a másé,
ha hangod hallani nem akarja.

Jóban, rosszban, míg csak szívem dobban,
te légy nekem örökre a társam.
Ne szerethessem más senkit jobban.

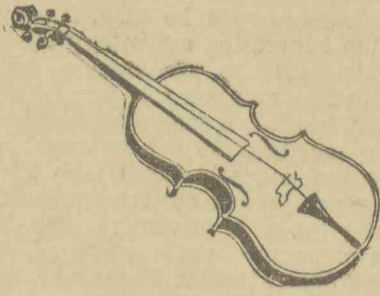
Addig éljek, míg csókok kívánom
s mikor először gondolok másra,
az a pillanat legyen a halálom.

SZONDY GYÖRGY

A Nemzeti Ujjászületési Front erdélyi vezetői

Bucurestiből írják: A NUF erdélyi vezetőit ki-nevezték és a tartományi, megyei és városi elnökök már elfoglalták helyüket. A vezetők névsorából kitűnik, hogy mindannyian értékes, tehetséges emberek és nagy népszerűségnek örvendenek.

Moldovanu Iuliu dr., Dragomir Silviu és Serban Mihail tartományi elnökök mindhárman a kolozsvári egyetem tanárai és ismert tudósok. Ugyanígy több megyében az elnöki tisztséget volt miniszterek nyerték, akik már eddig is sokat szerepeltek a közéletben és szoros kapcsolatban állnak a lakossággal. Mindannyian igen jól ismerik az erdélyi problémákat. Természetes is, hogy az ország új belső elrendezésekor a legmegfelelőbb személyeket állították az élre. A NUF vezetői nagy szeretetnek és megbecsülésnek örvendenek, nemcsak a többségi, hanem a kisebbségi lakosság körében is. Ezek után természetes, hogy az ország lakossága nemzetiiségre való tekintet nélkül tiszta és egészséges légkörben működnek együtt az ország ügyének kedvező megoldása érdekében. Moldovanu Iuliu dr. jó ismerője a biopolitikanak, ami biztosítja a vezetése alatt álló lakosság erkölcsi értékének emelését. Ghelmegeanu Mihai miniszter, Bucegi tar-

Igy is hangszert

de a hang szintelen és rideg. Kávénk csak akkor kap színt és ízt, ha Franck-kávépótlékot teszünk hozzá.

tomány elnöke ugyancsak nagy népszerűségnek örvend. Serban Mihail Maros tartomány elnöke szintén tudományos elgondolások szerint vezeti a NUF ügyeit tartományában, Dragomir Silviu pedig nagyon jó ismerője az erdélyi és bánáti kérdéseknek és különösen a kisebbségi ügyeknek.

A fenti rendelkezések szerint végrehajtandó jogi helyzet tisztázásának befejeztéig, az egyházakozsége a konkordátum ratifikálásának idején elfoglalt javak birtokában maradnak.

Az ezen javakra vonatkozó és folyamatban lévő perek a kegyúri javak jogi helyzetének tisztázásáig függőben maradnak.

Második szakasz. Azok az ingatlanjavak, amelyek az erdélyi, bánági, körösvidéki és máramarosi római katolikus plébániákhoz tartoztak és ezek a plébániák felekezeti iskolákat tartottak fent, tekintet nélkül, hogy a javak milyen elnevezés alatt szerepeltek a telekkönyvben, vagy sem, de a telekkönyvből, vagy más írásos bizonyítékból ez világosan kitűnik, továbbra is az iskola alapító, és iskola-fenntartó római katolikus plébánia tulajdonában maradnak, az úrbéri törvény alapján.

Az előző bekezdésben feltüntetett feltételek teljesítésére bizottság alakul, amelynek tagjai: a vallás- és művészetügyi minisztérium vezetője, mint elnök, a bucurestii római katolikus érsekség által kiküldött tag, a vallás- és művészetügyi minisztérium jogügyi osztályának képviselője, a nemzetnevelésügyi minisztérium jogügyi osztályának képviselője és a kisebbségi minisztérium jogi osztályának kiküldöttje.

A javaknak a telekkönyvben végrehajtandó helyesbítése a fenti bizottság jelentése, a vallás- és művészetügyi minisztérium jóváhagyása alapján perenkívüli úton történik.

A helyesbítő határozatot rendes jogszabályok szerint lehet megtámadni.

Bucuresti, 1940. március 2.

CAROL

Tatarescu miniszterelnök

Nistor vallás- és szépművészeti miniszter

Istrate Micescu igazságügyi miniszter.

A kultusztörvény módosítása szabályozza a katolikus egyház és az állam viszonyát

A temesvári piarista rend ingatlanának telekkönyvi átírását törlik és a rend visszanyeri vagyonát

A Hivatalos Lap hétfői száma közli a kultusztörvény egyes szakaszainak módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényrendeletet. A módosítást tartalmazó rendelkezések közelről érintik többek között a temesvári piarista liceumot, amelynek telekkönyvi tulajdonjoga körül tudvalevőleg már évek óta folyik a per. Annak idején ugyanis a piarista liceum egész vagyonát, a telket, a rajta épült rendházat, iskolai és egyházi épületeket a telekkönyvben Temesvár város nevére írták át, mivel a piarista rendnek jogi személyisége nem volt és így ingatlant sem birtokolhatott. A rend ezt a telekkönyvi átírást a járásbírósnál, majd a törvényszéknél is megtámadta, de mindkét bírói fórum a rend felbezárását elutasította. Most már hónapok óta a semmitőszék előtt fekszik az ügy végső fokon való elbírálás céljából. Ott azonban még nem volt érdemleges tárgyalás és többszöri elhalasztás után most a kérdést, a többi hasonló természetű ügyekkel együtt, elintézte a kultusztörvény módosítása. Az ingatlanok birtoklásának kérdésénél a jogi személyiség elismerésével a módosító törvény olyképpen szabályozza, hogy a telekkönyvi átírásokat törölni kell és ezzel a temesvári piarista rendház is visszakapja teljes ingatlankomplexumát. A rendkívül fontos törvényrendelet szövege a következő:

A módosító törvény két szakaszból áll.

Első szakasz. A kultusztörvény 36. és 39-ik szakasza a következőképpen módosul:

36-ik szakasz. A jelen törvény kihirdetésekor a román állam területén működő egyházi rendek és kongregációk, amennyiben megfelelnek az érvényben lévő törvények feltételeinek és a rend feje valamennyi rend-taggal együtt román állampolgár és az országban lakik, megőrzik jelenlegi rendházaikat és kolostoraikat.

Azok a rendfőnökök és rend-tagok, akik nem óhajtnak elnyerni a román állampolgárságot, nem maradhatnak az illető rendnek, vagy kongregációnak az országban működő tagjai. Ez utóbbi feltétel teljesítésére a vallásügyi minisztérium tűz ki határidőt.

Új rendházakat és kolostorokat csupán a kormány engedélyével lehet nyitni.

Egyházi rendek és kongregációk csak külön törvény alapján telepedhetnek le az országban.

Az 1928. április 22-én a román állam területén működő római katolikus rendek és kongregációk jogi személyiséggel bírnak.

A jogi személyiségekről szóló törvény 84-ik szakaszában foglalt intézkedésektől eltérően, a római katolikus egyházi rendek és kongregációk fel vannak mentve azon kötelezettségtől, hogy a törvényszéki jogi személyiségeket nyilvántartó jegyzékbe felvétessek magukat.

A vallás- és művészetügyi minisztériumban külön jegyzéket állítanak fel a római katolikus egyházi rendek és kongregációk számára, amelybe minden, az országban működő és engedélyezett ilyen intézményt felvesznek.

A külön jegyzékbe való felvétel feltételei a következők:

a). Annak bizonyítása, hogy 1928. április 22-én az országban le volt telepedve.

b). Annak bizonyítása, hogy a rend, vagy

kongregáció feje és valamennyi tagja a jegyzékbe való beírás időpontjában román állampolgár és az országban lakhellyel bírt.

c). A rend, illetve a kongregáció működése és céljai ne legyenek ellentétben a közrenddel és az állam biztonságával.

A római katolikus egyházi rendek és kongregációk nem működhetnek és nem gyakorolhatják jogi személyiségükből folyó polgári jogaikat, ha nem szerepelnek a vallás és művészetügyi minisztériumban felfektetett külön jegyzékben, valamint nem felelnek meg a jelen szakaszban foglalt a), b), és c) bekezdésekben előírt feltételeknek.

A rendeknek és kongregációknak birtokait, a melyeket nem vettek fel a jegyzékbe, a konkordátum XXI. szakaszának megfelelően fogják felszámolni.

39-ik szakasz. Az egyházi javak és ingatlanok (templomok, paplakok és egyéb épületek) jogi helyzetét (tulajdonjogát) amelyek fölött jelen törvény kihirdetéseig kegyúri jogot gyakoroltak, a telekkönyvben a következő elvek szerint kell igazolni, esetleg helyesbíteni:

a). Amennyiben az igazolás alkalmával megállapíthatják, hogy ezek az ingatlanok és javak a helybeli egyházakozségekhez tartoznak, továbbra is ezek birtokában és tulajdonában marad.

b). Amennyiben megállapítják, hogy az ingatlanok és javak valamely kegyúrhoz tartoznak (állam, megye, község, vagy magánszemély), ezek a kegyurak tulajdonában, de a helyi egyházakozségek birtokában maradnak.

c). Amennyiben a magánszemély-kegyúr, aki személyes kegyúri jogot gyakorolt, meghalt, az ingatlanok és javak tulajdonjoga az államra száll, birtokjoga a helybeli egyházakozségé marad.

d). Ha egy törvényileg, vagy a hívők szétszéledése folytán megszüntetett egyházakozség ingatlanainak és javainak kegyura az állam, szabadon rendelkezhet velük amennyiben pedig a kegyúr magánszemély volt, a vallásügyi minisztériummal egyetértésben cseknek a birtokjogát általános vallási szükségleteire fordítja. Ugyanezeket az elveket kell szem előtt tartani, abban az esetben, mikor más vallási intézményekről és alkotó részéről van szó.

A jelen szakaszban megemlített igazolást a vallás és művészetügyi miniszter, vagy bármely érdekelt fél kérésére rendelik el.

A feleket az a törvényszék idézi meg, amelynek kerületébe az illető javak és ingatlanok tartoznak.

Az államot a vallásügyi minisztérium képviseli.

A törvényszék határozatát a kihirdetéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet megtámadni.

A végleges határozatot ahhoz a járásbíróshoz küldik el, amelynek telekkönyvében a kérdéses ingatlanok szerepelnek, hogy a megfelelő megerősítést, illetve helyesbítést átvezzék.

Az igazolási eljárás során a bírói hatóságok a kegyúri viszony igazolására tekintetbe veszik a kánoni látogatási jegyzőkönyveket és minden más írott bizonyítékot.

A kegyúri jogról szóló alapító okmányok hiányában a 40 éves, állandó és zavartalan közbirtoklást, ellenkezője bebizonyításáig, a kegyúri viszony bizonyítja.

2 sláger 1 műsorban

kerül bemutatásra csütörtöktől kezdve a

SCALA MOZIBAN

1. Sport és szerelem

Robert Taylor és Margaret O'Sullivan legújabb szenzációs filmje és

2. Stan és Bran mint repülők

A két jóbarát ezen utolsó filmjében önmagát mulja felül

Szerdán utoljára:

A rioi lányok

Az előadások pontosan kezdődnek

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

18-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Havazik...

Havazik, mintha száz Erzsébet
rázná odafenn pöndölyét,
mintha minden ócska dunnáját
egyszerre tépné szét az ég.
Úgy lesekedem a szép hóra,
mint süldőlánnyra egy kamasz,
úgy játszik a szűz hó szívemmel,
mint téllal a tavasz.

Lágy ujjai, dévaj pihéi,
meg-meglegintik arcomat,
mint hamvadó lángot, mint hűlő
pörnyét a fürge fuvalat.
Úgy cirógatnak, úgy paskolnak
a hűvös, illanó pihék,
mint egy derengő sejtetem, mint
a sejlő messziség.

Óh, közelítő messziség! Óh,
tündöklő, tünde sejtelem!
Óh, tiszta hó, ha most örökre
elpihennék az öleden!
Mintha lakodalomra húznák
vagy harang szóina valahol.
Fenn-e vagy lenn, de egyre hallik.
Talán a hó dalol.

PAKOZDY FERENC

— **Öfelsége Carol királyt éltették Rómában.** Rómából jelenti a Rador: Alexandri Nicolescu dr. balázsfalvai görög katolikus metropolita Frentiu és Hossu püspökök, valamint fényes papi segédlettel román nyelvű liturgiát tartott a Pio-Roman kollégium templomában. A liturgia után villásreggeli volt, amelyen számos bíboros és prelátus vett részt és megjelentek azon a szentszéki és kvirináli román követek stb. A pezsgőnél Nicolescu metropolita XII. Pius pápa dicsőséges uralmára és öfelsége II. Carol király egészségére üritette poharát. Leszögezte, hogy az uralkodó a legnagyobb hőkezűséggel viseltetik a görög katolikus egyház iránt.

— **CSÜTÖRTÖKÖN NYILIK MEG A PARLAMENT.** Bucurestiből jelentik: A képviselőház és a szenátus az eredetileg megállapított március 4-iki ünnepélyes megnyitó helyett csütörtökön, március 7-én kezdi meg munkáját.

— **Mihai nagyvajda meglátogatta az állami pénzverdét.** Mihai nagyvajda tegnap délután osztálytársaival és Damaceanu ezredessel az állami pénzverdét tekintette meg. Az épület bejáratánál Mihalescu mérnök, az intézet igazgatója, Eugen Demetrescu pénzügyminisztériumi igazgató és Mihai nagyvajda tanára várakoztak, majd pedig megtekintették a laboratóriumot, ahol magyarazattal szolgálták a trónörökösnek. A nagyvajdát ezután átvezették a gyárba és ott bemutatták a fémpezsek készítésének módját.

— **Nagy ünnepség a berlini román követségen.** Berlinből jelenti a Rador: Az országörszervezet 11 parancsnokának berlini látogatása alkalmából Crutescu román követ és felesége a követség épületében kitűnően sikerült fogadást tartottak. A fogadáson a „Hitler-Jugend” szervezet számos képviselője jelent meg és a legbarátságosabb s legmelegebb hangulat uralkodott. Bemutattak két román filmet, amelyek az országörszervezet tevékenységét és a múlt év június 8-iki ünnepségeket mutatták be.

— **Revolveres merényletet kíséreltek meg a kubai köztársaság elnöke ellen.** Havannából jelentik: Több ismeretlen egyén egy autóval elhagyva Battista ezredes, köztársasági elnök nyári szállása előtt, az ablakok felé tett néhány revolverlövést. A ház körül szolgálatot teljesítő egyik rendőrtiszt meghalt és hét katona, köztük az egyik súlyosan, megsebesült. Újabb jelentés szerint az ezredes lakása előtt állomásozó rendőri kirendeltség tagjai a merénylet után lövöldözni kezdtek a menekülő autó utasaira. Kiderült, hogy az autóban Charlot Marti volt rendőrtiszt és annak két társa ült. Charlot Martit már hosszabb ideje körözték a hatóságok. Őt az autóban egy golyó eltalálta és azonnali halálát okozta. Salazar nevű társát egy másik lövés szintén halálra sebezte, míg a harmadik megsebesült és ezt elfogták. (Rador.)

— **Angol és francia pénzügyi szakértő Amerikában.** Newyorkból jelenti a Rador: Charles Rist francia és Gaukins angol pénzügyi szakértők tegnap Newyorkba érkeztek, ahonnan nyomban folytatták útjukat Washington felé.

— **Alkohol és aperitifek korlátozása Franciaországban.** Párisból jelenti a Rador: Ma lép életbe az a rendelet, amelynek értelmében tilos alkoholt, liköröket és aperitifeket árúsítani a kávéházakban és más étkezőhelyeken hetenkint háromszor.

Száz meghűlés grippe
DIANA
bedörzsölés

— **Hatvan textilgyár munkásainak sztrájkja.** Bombayból jelenti a Rador: A textilipar mintegy 130 ezer munkása hétfőn sztrájkba lépett, mert ilyen módon akarnak 15 százalékos béremelést kiharcolni. A 68 nagy szövőgyárból 60 leállt. A sztrájkolók legnagyobb része asszony és sokan közülük 18 órán keresztül álltak a gyárak kapui előtt, hogy megakadályozzák a nem sztrájkoló munkások belépését.

(—) **A maximális árak márciusban nem változnak.** A város árvédelmi bizottsága a piacok árait megvizsgálta és úgy határozott, hogy az egyes élelmiszereknél a februárban megállapított maximális árak márciusban változatlanul megmaradnak.

(—) **Sziránapróba.** Tegnap délelőtt tíz óra tájban sziránapróba szült bele a város nappali életébe. A szirána hangja hasította a levegőt és minden hétköznapi zajt élesen túlhangsította. Nem volt légvédelmi riadó, hanem a város légvédelmi ügyosztálya kipróbálta a két új sziránt, amelyek közül az egyiket a városházára, a másikat a Central-szálló tetejére szerelték fel. A szakértők szerint a próba kitűnően sikerült, mert a két szirána hat kilométernyi körzetben tisztán volt hallható. A város különböző helyein még nyolc hasonló sziránt szerelnek föl. A tíz szirána összesen egy millió leibe kerül.

(—) **Hadiözvegyek, árvák és rokkantak vasúti igazolványa.** A város felhívja a Temesvárott élő hadiözvegyeket, hadiárvékat és hadirokkantakat, hogy kedvezményes vasúti utazásra jogosító arcképes igazolványaikat sürgősen vigyék el láttamozásra az illetékes telekbírósághoz.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő gyermekek születését jelentették be: Demnai Doina, Kürtössy Ilona, Lill Udó Gusztáv, Muntz Konrád, Krämer Katalin, Ordas Jakab, Simó Irén, Holec Károly Mityás, Souhanek György Oszkár Ernő, Bohn Györgyike Anna, Feoca Constantin, Oprea Dorina.

— **Schacht amerikai tanulmányútra indul.** Berlinből jelentik: A Nationalzeitung úgy tudja, hogy Wellesnek vasárnapi berlini tartózkodása során megbeszélése volt Schachtal, a Birodalmi Bank volt elnökével. Welles állítólag meghívta Schachtot, hogy menjen ki Amerikába és tanulmányozza a két hatalom közötti gazdasági kapcsolatok kifejlesztésének kérdését. (Rador.)

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Szerdán, március 6-án a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Stefan cel Mare utcában levő Jahner R. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Maria gyógyszer-tár.

Józsefvárosban az I. C. Bratianu utcában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panaioth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Férfiak fiatalisága

Hány éves ön? Negyven? Nyugodtan vallhatja magát harmincnak. Egy kiváló londoni orvos, G. C. Anderson, az angol orvosszövetség főtitkára adja ezt a jótanácsot honfitársainak. A sport, az orvosi tudomány haladása szerinte tíz évvel állította meg az öregedést a mai nemzedékben. A sport már korábban is éreztette hatását. Angliában, ahol több százados multra tekinthet vissza a fizikumot fel-frissítő testedzés, de általánosabbá válása, rendszeres gyakorlása csak most termeli ki igazi eredményeit. Különösen nagy lépésekkel haladt előre a megfiatalító sportolás az utolsó huszonöt év alatt, nem is szólva a túristáskodásról, amelynek egyáltalán nincs korhatára. De nemcsak a sportnak köszönhető a korhatár kitolódása: a megváltozott életfelfogásnak, az erős akaratságnak, amely mindenkit sarkall, hogy fiatal és friss igyekezzék maradni. Ma küzdenek az emberek az öregség ellen az orvosi tudomány vívmányaival, okos életrenddel, a szabadító gazdaságosabb felhasználásával, az erők előrelátó tartalékolásával. Özrid meg erőidet, vigyázz a fiataliságodra, frisseségedre, ez a modern kor jelszava. Testileg éppen úgy, mint lelkiileg. Összefüggés van a testi frissesség megőrzése és az agy teljesítőképessége között. Hunter belfasti egyetemi tanár szerint a szellemi kapacitás negyven év után éri el csúcspontját. Anderson doktor megállapítása elsősorban a férfi nemre vonatkozik, a fiatalodás jeleit azonban a nőknél is tapasztalja, velük szemben még óvatosabb, nem mondja meg, hogy mennyivel látszanak fiatalabbnak. Ugy gondolja, erre nincs szükség, hiszen a nők a multban sem szorultak a férfiak tanácsára abban, hogy mennyit vonjanak le tényleges életkorukból.

— **Francia trónigénylő házassága.** Érdekes házasságról számolnak be az angol újságok. Megírják, hogy Lord Newborough egy évvel ezelőtt feleségül vett egy Braun Deniza (Danica) nevű budapesti leányt. A fiatal asszonynak most Párisban leánya született. A lapok emlékeztetnek arra, hogy Lord Newborough-t egy időben mint francia trónjelöltet emlegették. A lord 1931-ben kijelentette, hogy a francia trónnak ő a jogos várományosa. A származására és trónigényeire vonatkozó okmányok a Vatikán levéltárában vannak.

Női- és férfi-ruhák

készen és méret után legolcsóbban kaphatók a
mosi megnyit **Huhn János**
konfekció üzletében
IV., Dragalina-tér 10. sz., a Dermata mellett

— **Vasúti katasztrófa — 130 halottal.** Tokióból jelenti a Rador: Ayamagata tartományban kedden reggel nagyarányú vasúti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat lezuhant egy 25 méter magas hidról a mélységbe. Attól tartanak, hogy a vonat 130 utasa meghalt, vagy súlyosan megsebesült.

— **Swen Hedin Hitler előtt.** Koppenhágából jelenti a Rador: Swen Hedint Hitler kancellár 45 perces kihallgatáson fogadta. A kihallgatáson Meisler államtitkár is résztvett. A világhírű kutató nem volt hajlandó a tanácskozás részleteiről nyilatkozni. Nemzetközi újságírói körökben azt hiszik, hogy ennek a találkozásnak politikai jelentősége van.

— **Halálraítélt lengyel állampolgárok.** Hágából jelenti a Rador: A PAT-ügynökség jelenti: A német sajtó közölte, hogy Inogrokravban a rendkívüli törvényszék négy lengyel halálra ítélte. A német lapok a halálraítéltek neveit nem hozták nyilvánosságra. A német sajtó szerint a blombergi törvényszék halálraítélte Jan Lenski 49 éves, Marion Jamion 24 éves, Antoni Lesniewsky 50 éves és Francisek Lewnyeszky 17 éves lengyel állampolgárokat.

Mozi

MŰSOR:

Szerda, március 6.

APOLLÓ: A kanadai nagynéni (német film).
CAPITOL: A szobapincér (francia film).
CORSO: Broadway rózsája (angol film).
SCALA: A riói rejtély (német film).

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban házasságot kötöttek: Hoffmann Sándor kereskedő és Ausländer Berta, Lidolt József Sándor szabó és Sturm Gizella Éva, Klein Zoltán fényképész és Steinfeld Sarolta, Cojei Ioan földműves és Götter Zsuzsanna Gizella.

(—) Halálozások. Meghaltak: Eichert Rajmund hat hónapos, Grossler Rudolf Géza ötvenkét éves moziakalmazott, Alexandrescu Ana született Dalin hatvankilenc éves, Gottlieb Adolf hatvanhat éves kalapgyáros, Dumitrescu Andrei három hónapos, Bati Katalin született Bocsanai nyolcvanöt éves, Magyar Györgyike Zsófia született Beovits hetven éves, Grünwald Adolf dr. nyugalmazott körorvos nyolcvan éves, Dara Sándor negyvenkét éves, Teufel András negyven éves, Zahlits Mihály hetvennyolc éves, Banyik Vilmos három napos, Miklósi Emil három hónapos, Seretan Vasile huszonkilenc éves, Porcolan Gheorghe hatvan éves.

— Hábórus bádógalapöt hordanak a londoni divathölgyek. Londonból jelentik: Lonard Lujza sheffieldi divatrajzolónó merész újítással lépett az angol hölgyközönség elé. Olyan kalapokat tervezett, amelyeknek alapanyaga a bádóg. Ezeket a bádógalapokat kívülről nemez és szörme fedi, úgy, hogy a kalapok külsőleg nem ütnek el a rendes kalapformáktól. A sheffieldi divatrajzolónó kalapújítását a „hábórua való különös tekintettel krealta, mert szerinte az új kalapmodellek bizonyos védelmet nyújtanak bombaszilánkok ellen.

— Shaw mint házasságközvetítő. Érdekes házasságkötés híre érkezik Belgrádból. Marina Marshall amerikai színésznőt feleségül vette Miklós Orloff herceg, aki a forradalom előtti Oroszországban nagy szerepet játszott. A hercegnek nem első házassága ez, a múlt héten vált el Nadezna Petrovna hercegnőtől, az olasz királyné unokahúgától. Marina játszotta a főszerepet Shaw híres darabjában, a „Milliomosnó”-ben. A herceget Shaw mutatta be a színésznőnek a múlt évben. Most, hogy házasságra léptek, az új pár üdvözlő táviratot küldött az írónak és megköszönte neki, hogy bemutatta őket egymásnak. Shaw így akaratlanul is a házasságközvetítő szerepét töltötte be.

— Egy óra történéseinek statisztikája. Az angol statisztikai hivatal érdekes összeállítást közöl arról, hogy röpké hatvan perc alatt mi minden történik a nagyvilágban. Az összeállítás szerint: 5400 ember születik és 4600 hal meg. Az emberek 25 millió kilogramm burgonyát, félmillió kilogramm húst fogyasztanak el. A postahivatalok 115 ezer táviratot, egymillió levelet és levelezőlapot továbbítanak.

Színház

Lovasparádé

Operettujdonsággal kezdődik a gyárvárosi magyar színi szezon csütörtök este.

Hevesy Miklós színigazgató társulata már megérkezett és a gyárvárosi Coloseum színpadán lázasan folyik a munka a csütörtök esti bemutató előadásra. Holnap, csütörtökön este kilenc órakor lesz Kiszely Gábor pompás operettujdonságának, a „Lovasparádé” című darabnak az első temesvári előadása és ennek keretében bemutatkozik a társulat operettegyüttese. A Lovasparádé főszerepeit Kószeghy Manyi, Sugár Ica, Varga Ily, R. Tóth Ica, Kómúves Ilonka, Takács Miklós, Nagy Imre, Román Sándor, Kulcsár László és Simon László játsszák, akik mind tudásuk javát nyújtják majd, hogy a közönség elismerését és támogatását megérdemeljék. A Lovasparádé operettujdonság három napon át marad műsoron. Csütörtökön este, pénteken este és vasárnap délután 6 órakor ez az operett kerül előadásra, mindenkor rendes helyárrakkal.

Vasárnap este: Obsitos. Kálmán Imre örökszép operettjét, az Obsitost újítja fel a Hevesy-társulat vasárnap este 9 órakor a gyárvárosi színházban Hevesy Miklós igazgatóval a címszerepben. Ezt a nagyszerű és szépségekben gazdag darabot még Sebestyén Géza társulata játszotta utoljára Temesvárott.

Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal: Csókos asszony. Vasárnap délután 3 órakor Zerkovitz Béla kitűnő operettje, a Csókos asszony van műsoron mérsékelt helyárrakkal és a kedves darab bizonyára zsufolt házat vonz.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este 9 órakor: Lovasparádé. (Operett-premier.)

Pénteken este 9 órakor: Lovasparádé.

Vasárnap délután 3 órakor: Csókos asszony. (Mérsékelt helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: Lovasparádé.

Vasárnap este 9 órakor: Obsitos (Hevesy Miklós felléptével.)

— Új román bélyegsorozatokat bocsátanak ki. Bucurestiből jelentik: A hadseregfelszerelés művéhez való hozzájárulás céljából a posta vezérigazgatósága különleges bélyegsorozatokat bocsátott ki és pedig Carol I. emlékbélyegeket összesen 120 lei névértékben. Az első sorozat 3—4—5—12 plusz 26 leies bélyegeket tartalmaz összesen 50 lei értékben, a második 2—7—8—10 plusz 23 leieseket, összesen 50 lei értékben, a harmadik pedig 0.25—0.50 és 1.50 plusz 17.75 leieseket, összesen 20 lei értékben. Ezek a bélyegek bármely postahivatalban, vagy közvetlenül a bucurestii postaigazgatóságtól beszerezhetők.

— A titkos hírszerző szolgálat költségeit Angliában 700.000-ról 1.100.000 fontra emelték. Az alsház vita nélkül megszavazta a többletkiadást, jóllehet a szolgálat működéséről semmiféle felvilágosítást nem kapott. Ez természetes is, mert az angol hírszerző szervezet a legnagyobb titokban dolgozik. Mindent, ami vele kapcsolatos, mélyes homály borít. Senki se tudhatja meg, hogy ki az intézmény főnöke. A tisztviselői kar névsorát a külügyminisztériumnak egy külön erre a célra készült páncélszekrényében őrzik és ahhoz a minisztériumnak csupán egy magasrangú tisztviselője férhet hozzá.

FLAVISAN

CUKORKA MEGVÉD.

GRIPPE, HULES, FERTŐZŐ
BETEGSÉGEKTŐL

(—) Négy évi fogházra ítelt hitvesgyilkos. Még az elmúlt év májusában Macean Liviu húsz éves pécskai napszámos egyetlen kézzurással megölte Ardelean Stela nevű 17 éves vadházastársát. A gyilkos a legnagyobb egyetértésben élt áldozatával, a kit különben feleségül akart venni. A véres esemény napján Macean édesapjával együtt halotti toron vett részt, ahol mindketten sokat ittak. Amikor teljesen lerészegedett apját hazavitte, ő is hazatért. Otthon vadházastársa szemrehányásokkal fogadta, mire a legény szó nélkül a konyhába ment és onnan konyhakéssel tért vissza. Az éles kést ezután kedves hátába szúrta, majd megborzadva tettétől, az áldozatot ölbe kapta, hogy az orvoshoz vigye. A szerencsétlen teremtés azonban útközben kiszendvedt. A temesvári büntetőtábla Pop dr.—Enescu—Leon—Eniu—Orezeanu-tanácsa most foglalkozott a bűnüggyel. A főtárgyaláson a gyilkos rongyokba burkolva jelent meg és azt kérte a bíróságtól, lövessék agyon, mert maga sem tudja, hogy miért végzett Ardelean Stelával. Védője, Noveanu dr. aradi ügyvéd, arra való hivatkozással, hogy orvosi megállapítás szerint a vádlott nem beszámítható, felmentését, illetve elmeegógyintézetbe való utalását kérte. A büntetőtábla Macean Liviu-t négy évi fogházra ítélte.

(—) Adományok a fedél nélküli család részére. Nagy Pál feregyszázi fedél nélküli és éhező héttagú családja részére a következő újabb adományokat kaptuk: P. M. 100, N. N. 100, Magyar Nőegylet 500, dr. R. 100. Péterné 20, Kiss Imre 100, Elek Sándor 200, Béka 100, özvegy Braun Antalné 200, Magyar Ferencné 100, B. Gy. 10 lei. Ezen adományokkal együtt gyűjtésünk már 2880 lei. A gyűjtést folytatjuk és a befolyt összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

(—) A Déli Hírlap szegényalapja javára B. Gy. olvasónk tíz leit adományozott. Szegényeink számára további adományokat elfogadunk.

(—) Részeg ember halálos balesete. Erdélyi Ferenc, negyven éves lukácskői gazda szekerekkel Temesvárról hazafelé igyekezett. A részeg ember Péterfalva és Királyfalva községek között letért az útról, a lovak a földiken keresztül vonszolták a kocsit, amely az egyik gödörben felborult és maga alá temette a gazdát. Erdélyi Ferencet később a kocsialatt holtan találták meg és az egyik ló, amely megsérült, szintén élettelenül feküdt mellette.

A test belső tisztítására

ajánlatos egy Leo-Pills kúra. Ez egy hosszú esztendőköta nagyszerűen bevált vértisztító és hajtó-szer, amely tisztán növényi anyagokból készül.

Kapható: 20 vagy 60 leddeset tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills Laxatív

(—) Voltaire és ideje. A francia tanulmányi intézet legközelebbi előadása jövő szerdán, március 13-án lesz este félhét órakor a kereskedelmi liceum termében. Előadó Cazenave Georges tanár lesz, aki Voltaire és ideje címen tart előadást. Belépődíj nincs.

(—) A város csak a tényleges lakbérérték után vehet ki adót. Kotschy Júlianna háztulajdonosnó megfellebbezte a város ama határozatát, amely szerint a házában bérbeadott üzlethelyiség bérértékét 48.000 leiben állapította meg és ilyen összeg után vetette ki az adót. Annak ellenére, hogy igazolása szerint a bér mindössze 24 ezer lei, a városi adófelbecslési bizottság a fellebbezést elutasította. Kotschy Júlianna a döntés ellen a törvényszéknél keresett orvoslást. A törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy csakis a tényleges és beigazolt bérösszeg után lehet a városi adót kivetni és a városi adófelbecslési bizottságot új tárgyalás megtartására utasította.

(—) A sonkatolvajok még négy betörést ismertek be. Megírtuk, hogy a temesvári rendőrség elfogta Pozmor István és Kovács István gyárvárosi lakosokat, akik Brauch Péter gyárvárosi Vulcan uccai füstlőkamrájából nyolc sonkát és két oldal szalonát loptak el. A sonkákat Kovács lakásán megtalálták, más lopott holmival együtt. Kihallgatásuk alkalmával beismerték, hogy ők követték el a betörést Olariu Gheorghe hentésnél is, ahonnan két bödönben ötvenöt kiló zsírt vittek el. Kiderült az is, hogy két másik társuk segítségével az elmúlt év novemberében három betörést követtek el és több, mint százezer lei értékű fehérneműt zsákmányoltak. Pozmor Istvánt és Kovács Istvánt átadják az ügyészségnek, két másik társuk kézrekerítésére folyik a nyomozás.

második hatalmas filmjét mutatja be március hóban

A HÁROM TESTŐR

BEMUTATÓ HOLNAP

Ma utoljára:

Broadway rózsája

PARAMOUNT HIRADO

KÖZGAZDASÁG

Időszerű mezőgazdasági munkálatok

Irta: Szücs Pál

Az elmúlt napok alatt kemény 15—20 fokos hideg vonult el felettünk és földünket 50—60 cm. vastagságu hótakaró borította. Erre kaptunk több esetben ólmos esőt, miáltal egy jégpáncél keletkezett. A növény ilyenkor nem kap elég levegőt és kipálódik, fellép a hópenész (*Fusarium herbarum*). Ezért legsürgősebb teendők, napos időben az állatokat kihajtani, — de előbb a lábaikra kössünk szakadt zsák vagy más használhatatlan rongyot, hogy a jég ne vágja meg a lábszárát — és

áttörjük a jégburkot,

hogy levegő hatolhasson a földre.

A nagy tömegű hó kezd olvadni, tehát a másik sürgős teendők közé tartozik, hogy gondoskodjunk a nedvesség levezetéséről. Hozzuk rendbe az árkokat és ahol megállt a víz a földön, ott kapával

csináljunk lefolyó árkot

és segítsük elő a barázdák között felgyülemlett víz lefolyását is. Ezáltal hamarabb szikkad a föld, hamarabb művelhetjük és korábban végezhetjük el a vetési munkálatokat.

Tavaszi fagyok, felfagyás fenyeget, ilyen esetben, amint a föld megszikkadt, nehéz

hengerral tömörítsük.

Fogasolni korán nem tanácsos, ezt a műveletet bár hengerelés után rendszerint el kell végezni, de ha az időjárás kedvezőtlen, fagyos, akkor inkább várjunk vele pár napot.

Március első napjaiban kell a tavaszi búzát elvetni, a későbbi vetés beérése bizonytalan. Ha nagyon gazos a föld, akkor tárcsás borona, vagy kultivátorral műveljük meg, semmiesetre sem ekével, mert különben sok nedvességet veszítünk, amit termésünk csökkenésében fogunk megérezni.

Ilyenkor vetjük a tavaszi árpát, zabot, zabos búkkönyt, lencsét, babot, borsót. Vetés előtt csávazzuk meg a vetőmagot 2%-os formalin-oldattal.

A melegágyak készítésére

is elérkezett az idő. A palánták gyökérbetegségének elkerülése érdekében, locsoljuk meg a melegágyakat négyzet méterenként kb. 5 liter 2%-os formalin-oldattal. Locsolás után kátránypapíros, zsák vagy ponyvával takarjuk le, hogy a formalingáz jól átjárja a melegágyat, mely tele van káros gombákkal, ezek a fiatal, zsenge palántáknak legnagyobb ve-

szedelmei.

A cukorrépa volt termőhelyét ássuk körül az egyik oldalán meredekre, hogy a tovaszó répa-bogár, barkók stb. rovarokat a fogóárkokban reggel, amikor meg vannak a hidegtől dermedve, könnyen összeszedhessük és ily módon akadályozzuk meg kártételükben. Ezen munkálatok elvégzésére gazdaságunk cselédségének gyermekeit használhatjuk fel, kiknek 100 darabonként adunk 1—2 leit. Így olcsón védjük meg a cukorrépa növényünket és jövedelemhez juttatjuk munkásaink gyermekeit is, mi által a munkás is nagyobb örömmel dolgozik a gazdaság érdekében.

Az idén nagy cserebogár invázióra számíthatunk.

ezeket is szedjük össze a gyerekek kora reggel. Leforrázza malacnak, baromfinak nagyon jó takarmánnyul szolgál.

A cukorrépa-magot, mielőtt elvetjük, csávazzuk 2%-os formalinnal, hogy a gyökér fekély (*Phoma betae*) ellen védekezzünk. Hereféléket jól boronáljuk meg. Boronálás előtt szórjunk ki 150—200 kgr. guanófoszfátot holdankint több és jobb minőségű szénát kapunk és jobban kötő magot. Március hó végén

vessük el a nyári rózsát, Gülbaba, Ella burgonyát,

ha a föld legalább 6—8 fokos meleg.

Kukorica-vető magját készítsük elő olyan módon, hogy válogassuk ki az egészséges, vékony, egyenes csutkájú, szabályos sorokban nőtt, nem elfajzott szemű csöveket, ezek két végét vágjuk le és csak a közepén maradt részből morzsoljuk le a szemeket.

Ezeket szintén csávazzuk meg 2%-os formalin oldattal és ha már megszáradt, akkor végezzük el a csíráztatási próbát. Ez útján meg tudjuk, hogy alkalmas-e a vetésre és hogy mennyit vessünk. Kukorica alá adjunk jó érett istálló-trágyát és holdankint 250—300 kg. guanófoszfátot, hogy a következő (rendszerint búza) már feloldott foszforsavat találjon.

Legelőket is ilyenkor kell jól megboronálni, vakond túrásokat kiegyenlíteni és hordjunk ötszörös hígítással trágyalét, amennyit csak tudunk; ha

got ostromolják, saját egyéni boldogságához is egy lépéssel közelebb ér. Csak meg nem merevedni, el nem gépesedni...

Erről és más hasonló dolgokról beszélgettek apja és Isabel azon az estén, amely az utolsó, bensőséges együttléti volt. Még aznap éjszaka Montfleurynek újabb gyomorvérzése támadt és hajnalban be kellett szállítani Párisba. Azon az estén csendes eső permetezett. Szeptember végén voltak, egész héten ragyogó napfény, de éppen aznap változott meg az idő. Úgy tetszett, hogy hosszú esőzés következik és most már vérvényesen itt az ősz.

Isabel éppen lefeküdni készült. Ahogyan megszokta, egy percre még odaült apja ágyához, megvárta a tíz percet, amíg a hőmérő lemérte a lázat — a láznak már semmi jelentősége sem volt a betegségnél, nem is volt „láza“, sőt a beteg hőmérséklete nem egyszer alacsonyabb volt a normálnál, de lázat mérni hozzátartozott a nap feladataihoz, — Isabel leolvasta: no, semmi sincs, — mondotta. végigsimította előbb apja homlokát, mintha helyet keresett volna, hogy hol csokolja meg. Apja csontos ujjával megérintette kezét és azt mondotta: ha nem vagy fáradt, maradj még egy keveset, úgy sem tudok aludni. Mintha érezte volna, hogy ez az utolsó alkalom, amikor még tudatában van a tisztánlátásának.

— Beszélj akármiről, csak a hangodat akarom hallani. — Behúnyta a szemét és erőtlenül fekdött hanyat az ágyon.

Isabel rendszerint el szokta mondani a gyárban történeteket. Nemcsak azt, ami az üzletmenetre vonatkozott, de megfigyeléseit, amelyeket az emberekről tett, az apróbb, derűsebb epizódokat is, amelyekről föltételezte, hogy apja szívesen hallgatja. A témakör azonban mára már kimerült és egy kicsit erőlködni kellett, hogy mit fog majd mondani. Ő, hiszen nem feladat az, hogy akár reggelig is beszéljen. Önmagáról,

nincsen trágyalé, akkor tanácsos holdankint 100 kiló méz-nitrogén és 200 kiló guanófoszfát alkalmazása, hogy fehérryedűs füvek teremjenek. Utóbbi alkalmazása még akkor is ajánlatos, ha legelőnket trágyalével bőségesen látjuk el, mert a trágyalé csak nagyon kevés foszforsavat tartalmaz és enélkül nincsen teljes termés.

Gyümölcskertekben, ha még nem végeztük volna el

a fák törzsének drótkéfével való letisztítását és permetezését,

úgy ezen munkálatokat most tovább halasztani nem lehet, mert a fák törzsére lerakott petéket a tavaszi nap életre kelti és a hernyók ezrei a fák fiatal rügyeit támadják meg. Nagyon elterjedt a kaliforniai pajzstetű (*San José*). Veszedelmes kártételét ismeri mindenki. Ellene úgy védekezhünk, hogy bőségesen permetezzünk 7%-os kermocid oldatot vagy valamely más gyümölcsfa-karbolineum szert.

Az ősszel felrakott enygyűrűket szedjük le a fákról, égessük el, tisztítsuk meg a helyét, nehogy az ottmaradt peték életre keljenek. A korai nedvkerítés hátráltatása miatt

meszeljük be a fákat a földtől a fakoronáig, ezzel elkerüljük az esetleges fagykárokat. Ezután megint rakjuk ki az enygyűrűket, mert a földben tartózkodó cserebogár lárvái, ördög pillé, galagonya lepke, rügyfűrök stb. nőtényei tavaszkor felmásznak a fára és ott rakják le petéiket.

A barack levélfodrosodása, monília, *fusicladum* stb. gomba betegségek ellen 2%-os bordói lé kipermetezésével védekezzünk. Lisztharmat (*Oidium*), ribizli, pöszméte és szőlő nemkülönbben rózsák gyakori betegsége; ezek megelőzése érdekében szintén 2%-os bordói lével permetezzük meg, de még hozzáadunk 100 liter permetezőhöz 2 kg. Omidán preparátumot. A fák tányérjába szórjunk ki négyzetméterenként 50 deka guanófoszfátot, 30 deka méz-nitrogént, 1 kiló fahamut vagy 30 deka 40 százalékos kálisót. A csonthéjú gyümölcsfáknak adjunk még négyzetméterenként 1/2 kiló mézport, 1/2 kiló faszénport is.

Házi kertünket hozzuk rendbe, boronáljuk meg nehéz boronával, osszuk be a termelési parcellákat,

mit hova fogunk ültetni és ennek megfelelően szelezzük be már most a szükséges magvakat megbízható helyen. Ezen magvakat is tanácsos csíráztatni és formalinnal bepácolni; 2%-os oldatot használjunk.

A mai zavaros gazdasági helyzetünket csak ekkor tudjuk enyhíteni, ha a gazdaközönség minden erejével arra törekszik, hogy minden rendelkezésére álló eszközt a többtermelés szolgálatába állítsa. A többtermelés keresztülvitele nemcsak egyéni, de elsősorban közérdek is.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LICET ERNŐ

93

A hivatalnokok, akik az üzemben dolgoztak, mind régi, kipróbált emberek voltak, de az üzemből észrevehetően hiányozni kezdett a központi összetartó erő. Isabelnek rengeteg vesződségébe került, hogy új ritmust vigyen a vállalatba. De mindenáron győzni akart és látva a sikert, ez a tudat megacélozta az erejét. Amióta idehaza van, a lakásba fel sem ment, mert úgy találta, hogy bénítólag hatnak reá a szobák halott magánya, a hangfogó, süppedékes szőnyegek, azok a régi, nemes bútorok, amelyek őt még a helye semmittevés és a céltalan keresések korszakára emlékeztették. Tulajdonképpen semmi szégyelni valója sincs a multtal szemben. Lelkiileg és erkölcsileg különbnek találta magát így is a vele egyivású és hasonló társadalmi körülmények között élő barátnőivel szemben, akiknek sohasem voltak „eszményiek“, érdekből, számításból, haszonlesésből vetették be magukat a házasságok karjaiba. Vajjon elveszítse-e önmaga előtt megbecsülését, mert házasságában nem találta meg azt, amit keresett és nem volt elég ereje, hogy megalkudjék? Most talán alku nélküli élet kezdődik? Mindenesetre új élet. Meg kell mutatnia, hogy beletartozik valshová, a Montfleuryek galériájába, nem hagyja legyűrni magát, föléje kerekedik az akadályoknak. És ez a munka alapján véve tartalmat ad az életnek. Teremtési lehet vele, életlehetőséget adni az emberek százainak, egy gépezet nagyszerű folyamatában rendet és fegyelmet lehet bevinni, hatalmat szerezhet magának, amelyet jó célokra fordíthat, a hatalommal együtt jár a függetlenség is, nem kell majd alakoskodnia s ha föléje emelkedhetik a hazugságoknak, amelyek a vilá-

Ivánról, csalódásairól, kétségeiről, azokról az elhatározásokról, amelyekre oly sokszor rászánta magát, anélkül, hogy kizsigerezte volna magában lélektani okait. Beszélhetne anyjáról, akit ma délelőtt a lefüggönyözött ablakok mögött zongorázni hallott, valami elcsépelte angol chansont a század elejéről — szegényke, bizonyára ő is szenved a maga módján, — Levastinról, a doktorról, aki őt Ivánra emlékezteti és egy pillanatra felöltött agyában a gondolat, hogy mi lett volna, ha Iván idejött volna Párisba és itt, a gyárban helyezkedett volna el vele együtt. Azonban mind olyan lezárt témakörök, amelyekről nem beszélhet apjával, anélkül, hogy mind a ketőjükben ne váltana ki nyugtalanságot, vagy amolyan ellentmondást, amely miatt nem tudnak megegyezni. Az élet tele van rengeteg meg nem magyarázott jelenséggel és a titkok körének belsőbb és nemesebb részeit is érinteni kell egyszer. Isabel gondolkodott, hogy most mit mondjon. Eszébe jutott, hogy ma lent volt a raktárban és látott még ötven ládat az 1927-es kreációból, a Rózsalelkéből. — Ezt a készítményt nagyon szereti a közönség. Kár, hogy az idén a jubiláris il-latszernek a „Szíved az enyém“-et elevenítették fel, holott...

Montfleury anélkül, hogy szemét kinyitotta volna, közbeszólt:

— Rózsalelke, ez az, amit a Balkánról hoztunk magunkkal. Emlékszel-e, pedig olyan régen volt, mint az örökkévalóság?

— Hogy emlékszem-e? — és Isabelből egyszerre kitört a kívánság, hogy a tavalyi rózsaszüretéről beszéljen. Visszaidézte a látványt, hogy mint ültek áhítatosan a nők, a későbbi rokonai, a lombik előtt és nézték, hogy hogyan csurran ki a rózsák megőrölt testéből az eszencia. Harmincezer kilogram rózsából egy kilogramm olaj. És azután beszélt, beszélt erről a roppant nagy élményéről. Ha nem lett volna a levegő oly sűrű

Április 1-én kezdik meg a magyar postatakarék pénztári betétek kifizetését

A kifizetés a betétesek lakhelyén történik. — Az elhunytak örökösei is jogosultak a betétek feivételére. — Közel 70 millió lei kerül kifizetésre

Kolozsvárról jelentik: Köztudomásúak azok a sorozatos lépések, amelyek az egykori magyar postatakarékpénztári betétesek pénzének a román állam, illetve a posta részéről történő visszatérítésére történtek. Most elhatározó fordulathoz érkezett a betétesek ügye.

Bartha Ignác dr. képviselő még az elmúlt év decemberében interpellációt mondott el a képviselőházban. Ennek nyomán megindult a hivatalos kivizsgálás. Megállapítást nyert, hogy 1922 november 7-én a trianoni békeszerződés értelmében

megállapodás jött létre Románia, az egykori Csehszlovákia, Jugoszlávia és Magyarország között a magyar postatakarékpénztári betétek ügyében.

A magyar állam a megegyezés nyomán, mint a Romániára eső betétesek részesedését, a következő összeget juttatta el a román pénzügyminisztériumhoz: készpénzben 21 millió 500 ezer leit, ezen kívül 45 millió aranykorona értékű háború előtti 4 százalékos aranykorona kötvényt és 3 millió 47 ezer 40 aranykorona értékű 1910-ben lombardírozott járadékkötvényt.

Az értékeket a román pénzügyminisztérium több, mint tíz esztendővel ezelőtt vette át, de nem adta át a postának, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy a postavezérigazgatóság saját fedezetéből kell, hogy fizesse a régi magyar postatakarékpénztári betéteket. Az ügyben a pénzügyminisztérium és a posta között éveken keresztül folytak a tárgyalások, amelyek végül megegyezéssel végződtek olyan formán, hogy a minisztérium a magyar államtól átvett értékeket részletekben befizeti a postának. Ez a részletfizetés több, mint tíz éven át tartott. Most Maneanu postavezérigazgató értesítette Bartha Ignác dr.-t, hogy megtörtént az utolsó részlet kiutalása és

a kifizetéseket a postahivatalok 1940 április 1-én kezdik meg. A kifizetés a betétesek lakhelyén történik. Az átváltási kulcs kettő az egyhez, vagyis a névérték ötven százalékát kapják meg a betéteik.

Az időközben elhunyt betétesek pénzét a járásbíróóságokon letétbe helyezik és a járásbíró-

gok abban az esetben, ha valaki igazolja örökös minőségét, azonnal kifizetik a pénzt. A Románia területén élő

postatakarékpénztári betétesek követelése 134 millió 509 ezer korona, amelynek a felét, tehát közel 70 millió leit kapnak kézhez a betétesek.

A román-bolgár pénzügyi egyezmény részletei

A Szófiában aláírt román-bolgár egyezmény a következőket tartalmazza: A Bulgáriába szállított román árúk fizetése az új egyezmény életbeléptetésétől úgy történik, hogy a petróleumtermékek és a gabonaművek ára teljes egészükben a román kormány választása szerinti szabad devizákkal fizetendő. Minden egyéb export árát a bolgár adósok a romániai Nemzeti Bank léva-számláján fizetik a a bolgár nemzeti banknál.

A Bulgáriából Romániába behozott árúk árát a román Nemzeti Banknak a bolgár nemzeti banknál léva-számláján, vagy különleges léva-számláján szereplő összegekből egyenlítik ki. Ezen felül felhasználhatja a román Nemzeti Bank bulgáriai kifizetésekre és pedig első sorban az állami és közhatalosi kötelezettségek kiegyenlítésére Bulgáriában levő román vállalatoktól járó összes követeléseket.

A Romániában dolgozó bolgár munkások évente legfeljebb 20 millió lei erejéig igényelhetnek átutalást Bulgáriába. Ennek az elsősorban a bolgár kerettség javára fenntartott összegnek a keretében utalhatók át Romániában lakott bolgár alattvalók vagyonának a likvidálásából eredő összegek is.

A két ország vasútjainak egymással való összeköttetéséből és a tranzitforgalomból eredő követelések kliring útján rendezendők minden késedelem kizárásával. A túrszítka költségeire a két nemzeti bank köt külön megegyezést. A bolgár nemzeti bank naponta értesíti a román Nemzeti Bankot a számlájára Bulgáriában befizetett összegekről.

Azoknak a számláknak az átszámítása, amelyek nem leiben és lévában vannak kiállítva, hanem más pénznemben, a hivatalos árfolyamon és a mindkét országban szokásos felárral történik. A lévában befizetett összegek tényleges fizetésül csak attól az idő-

— A vasúti vagonok átrakási költségei. A CFR igazgatósága rendeletet adott ki, amely április 1-től számítva az árúknak egész vagonokból átrakását a vasúti személyzetre bizza a következő díjazásért: Tűzfáért, rönkökért, kövezetanyagokért, homok, ásványok, földek, téglák, cserepek, szén, koks, aszfalt, üres és teli hordók, kábelek, malomkövek, amennyiben darabonként 500 kg.-ot meghaladnak, továbbá gabonaművek zsákban, préselt széna és szalma métermázsánként 3 leit fizetnek. Kocsik és ilyenek tartozékai vagononként 150 leit fizetnek. Elő állatok és apró jószág, amelyeket kísérő nem kísér, vagononként 300 lei, ha pedig emeletesen vannak elhelyezve, akkor 450 lei. Holt tetemekért 300 lei. Egyéb árúknál mázsánként 6 lei.

től számíttatnak az adós javára, amikor a hitelezője teljes kiegyenlítést nyer ennek alapján saját országának a pénzében.

Ez a pénzügyi egyezmény március 1-vel lépett életbe és 30 napi előzetes felmondással szüntethető meg.

— Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.51—76.32, belgas 23.96—24.30, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: dragma 0.99—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, német márka 40.50—41.50 és 49—50, pengő 26.50—27, olasz líra 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

(=) A bánsági gabonapiacra élénk kereslet mutatkozik a búza iránt és az üzletkötések is megindultak. A piaci árak a következők: Búza 535, tengeri 395, korpá 330, újab 520, muharmag 1050, napraforgómag 950, tökmag 1500, tavaszi árpa 520 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 62 lei kilónként.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

a rózsák illatától, ha nem mámorosodott volna meg a föld különös kigőzölésétől és attól az elenállhatatlan tavasztól, akkor talán nem is engedett volna a kísértésnek, hogy odalent maradjon. Beszélte Darierről, akinek a nevét nem ejtették ki maguk között azóta sem. Beszélte Ivánról, saját tehetetlen kívánságáról, hogy valamilyen formában, mint az alkotó művészek a maguk halhatatlan képeikben, vagy írásaikban, önmagát valósítsa meg, beszélt arról a pusztító gyötrődésről, amely elfogja az embereket a világban mindenütt, hogy valamit „csináljanak“. És a végén mi az eredménye ennek a nagy csörtetésnek? Semmi, semmi — apjára nézett, megviselt, fonyadt arcára, lefogyott testére a párna alatt, erre az összeomló világra. Montfleury azonban, anélkül, hogy a szemét felnyitotta volna, mosolygott és alig hallhatóan jegyezte meg:

— Egész mezőket kellett kiirtani azért az egy csepp olajért. Mi tudjuk ezt, mégis csináljuk. Ez az élet! Mennyi mindennek kell elpusztulnia, eszmének, cselekedetnek odaégni a máglyán, amíg egy csöppnyi jószág és emberiség lesz belőle, amely majd tovább viszi a világot.

Komorán és megrázóan hangzottak el a szavak, különösen később, amikor Isabel visszagondolt, — hiszen akkor még nem tudta, hogy apja vértelen ajkain felröppent bölcsességgel egy egész elmúlásra szánt élet mellett tanuskodik — és ezek most már az ő utolsó szavai voltak. — De most már mégis aludnom kell, — mondotta, ráhajolt apja fölé és természetesnek találta azt a beteges, nehéz szagot, amely felszállt az ágyból és amely még pár héttel ezelőtt elviselhetetlen lett volna a számára. Lefeküdt, pár óra múlva hallotta apja nehéz hörgését, azonnal telefonált Levastinnak és még egy félórán belül elszállították a beteget, aki azután többet nem tért magához és csak az öntudatlanság mély rétegeiben vyiha napokig rettenetes halálküzdelmét,

amely mellett megszünt létezni az egész emberiség élet-halál küzdelme.

A temetésen megjelent Páris színe-java. Montfleury, akinek finom, hervadó bájához nagyszerűen illett a fekete gyászruha, nemes fájdalommal viselte el bánatát. Ha majd pár nap múlva Claironné megjelenik, hogy kifejezze részvétét, könnyben úszó szemekkel, de a Montfleury-család jelentőségének teljes tudatában fogja ecsetelni, hogy bár az ura ebben az évben már nem volt a gyárparosok szövetségének elnöke, az iparügyi minisztérium is képviseltette magát a temetésen.

Isabel pedig átvette a gyár irányítását, végérvényesen. Addig is, amíg hivatalosan megtörténik a cégbejegyzés, folyik a munka a kereskedelmi jog és az örökösödési jog formáinak szerint. Sabin bácsi minden nap bejön a gyárba, hogy rendelkezésére álljon unokahúgának, aki valóban csodálatos fegyelmességgel látott neki új élethivatásának.

Lassanként rendbe jött minden. A racionalizálást, amelyre szükség volt, új gépek beállításával keresztülvitték és most már Isabel is nyugodtan adhatta oda a saját pénzét, hogy a vállalatot korszerűen megalapozzák, mert minden jel arra mutatott, hogy a fellendülésnek új korszaka fog bekövetkezni. Az ügynökök is jól dolgoztak. A tisztviselői kar, látva, hogy itt semmi sem fog szétesni, fokozottabb munkatempóval dolgozott az új ritmus gyorsításáért. Pleuron egyenesen csodákat művelt. Képzetele ugyan túl merész, de Isabel majd visszatartja. A hatalmas anyagi felelősséget ő hordozza a vállán, neki kell tehát a hüvös és a józan ész letéteményesének lenni.

Most is Pleuron — Isabel akárcsak Darier fellengős szavait hallaná, — ékes szóval ajánlja, hogy hozzák forgalomba újra az 1927. éves Rózsalelkét. Eszenciát bőven lehet szerezni, ha mindjárt költségesebb árban, mint annakidején,

mert most már csak másodkézből lehet hozzájutni. Viszont nem szükséges oly költségessé tenni az előállítását. Nem volna elhibázott, ha az új illatszer gyártmányának, amely karácsony előtt meg kell, hogy jelenjen a piacon, hangzatosabb címet adnának. Mostanában egyre inkább divatba jön a Balkán, különösen Macedónia. Az emberek újra öldösi egymást és ezeknek a regényes gyilkosságoknak nagy visszhangja van már az egész művelt világon. Valami fülfeszítő, nehéz, mámorosító illatszerre gondol, amely megéreztetni a vérnek és a szenvedélynek jelenlétét is. Ha elnevezésben nehéz is gondolatlattersítást találni azzal a földterülettel, ahol oly könnyen keveredik el egymással a szenvedély és a halál, talán ki lehetne hozni rajzban a címkéken, ujsághirdetéseken. A F e k e t e h e g y e k balladája... Vagy talán valakinek a nevére?

A kis Pleuron rózsás arcát komoly gondok szántották, az alkotás mohósága dolgozott benne. Távolról sem olyan könnyű címet találni. Isabel kiegyenesedett a karosszékekben és komoly, mozdulatlan arccal hallgatta. Arca megvékonyodott és meg is változott. Férfias lett, energikus és ugyanakkor kissé szomorú.

— Valakinek a nevére, aki vezér volt ott, főnök, vagy más efféle és a nők is imádták, — tért vissza minduntalan a kis Pleuron elkeseredve, hogy ezúttal annyira cserben hagyta az isteni sugallat. — Isabel kisasszony, segítsen nekem! Egy nevet kérek, szerencsés, összefoglaló nevet.

— De ezt már mégsem, — mondotta Isabel, félhangosan, inkább önmagának és úgy érezte, hogy a haragtól és a szégyentől elpirul az arca. — Ezt a dolgot szüneteltessük egyelőre, Pleuron úr, — mondotta és mélyebben sütötte le tekintetét.

— Vége. —

SPORTSEMÉNYEK

CAMT-Venus bajnoki mérkőzés Temesvárott

A nemzeti bajnokság jövő vasárnapi műsorán több érdekes mérkőzés szerepel. Az AMTE csapata Bucurestibe utazik, ahol a jó játékformában levő Juventus lesz az ellenfele. Az aradi csapat már nem megy felkészületlenül a fővárosba, így minden bizonnyal jobb eredményt fog elérni, mint első mérkőzésén, amelyet a Venus ellen vívott meg. Temesvárott a munkásatléták a bajnok Venust látják vendégül. A CAMT legutóbb kétszer egymásután vereséget szenvedett a fővárosi diáksapattól, éppen ezért most már azon lesz, hogy kiköszörülje azt a csorbát, amely saját otthonában kétszer egymásután érte. Általában megállapítható, hogy a fővárosi csapatok jobban fel vannak készülve, ezt bizonyítja az Unirea-Tricolor nagybányai győzelme is. Lassan-

lassan az erdélyi csapatok átengedik az elsőséget a bucarestii csapatoknak, pedig éveken keresztül a román labdarugósportban az erdélyi csapatok vezettek. A Ripensia az UDR vendége lesz. Resicán csak akkor fog sikert elérni, ha jobban, leikesebben játszik, mint a Gloria CFR ellen. A harmadik forduló legérdekesebb mérkőzése az Unirea-Tricolor—Rapid FC találkozó lesz. A Rapid egyelőre még az első helyen áll, de a Venus már csak egy ponttal áll mögötte. Ha vasárnap vereséget szenved az obori csapattól, úgy a Venus meg is előzheti. Galatiban a Gloria CFR ellenfele a Sportul Studentesc lesz, amely egyike a legjobban felkészült csapatoknak. A vasárnapi forduló után a nemzeti bajnokság helyezései már lényegesen megváltozhatnak.

Kijelölték a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések játékvezetőit

A központi bíróbizottság a következő bírókat jelölte ki a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések levezetésére:

Bucuresti: Unirea Tricolor—Rapid FC, bíró Russu Gabriel. Ez a mérkőzés szombaton kerül lebonyolításra. Juventus—AMTE, bíró Irimescu, Iasi. Temesvár: CAMT—Venus, bíró: Huniade. Resica: UDR—Ripensia, bíró: C. Rădulescu. Kolozsvár: Victoria—Kárpát FC, bíró: P. Kro-ner.

Galati: Gloria CFR—Sp. Studentesc, bíró: Bruckner.

A nemzeti bajnokság B. osztályának mérkőzést a következő bírók vezetik:

Lugoson: Vulturii—Gloria (Arad), bíró: Sepi Silviu, Turnu Severin: CFR—Chinezul, bíró: Ucenic, Lupényben: Minerul—Jiul, bíró: Freund, Temesvárott: Electrica—Piskii CFR, bíró Munteanu (Arad).

Medgyesen: Sparta—Mica, bíró: Koerk Martin. Husztig aradi játékvezetőt a Nagyváradon lebonyolításra kerülő NAC—Dragos Vodă mérkőzés levezetésére jelölték.

Vereséget szenvedett a Rapid jégkorongcsapata Budapesten. A Rapid jégkorongcsapata a magyar fővárosban vendégszerepelt és ott a BKE együttesétől 4:2 arányú vereséget szenvedett. A két csapat nagyszerű küzdelmet vívott és a Rapid ezúttal méltó ellenfele volt a kiváló magyar együttesnek. Góllövők: Harai, Gergely, illetve Tanase és Telean.

Az olaszok és a csehek nem indulnak a KK-ban. A Nemzeti Sport úgy tudja, hogy sem az olasz, sem pedig a cseh csapatok nem vesznek részt az idei KK küzdelmekben.

A magyar nemzeti bajnokság állása

A vasárnapi forduló után a magyar bajnokság állása a következő:

1. Hungária	16	11	3	2	42:19	25
2. Ujpest	16	10	4	2	37:19	24
3. Kispest	16	10	2	4	47:23	22
4. Ferencváros	16	11	0	5	46:25	22
5. Szeged	15	9	2	4	32:24	20
6. Törekvés	16	8	3	5	28:26	19
7. Elektromos	16	7	3	6	28:32	17
8. Gamma	16	7	2	7	22:28	16
9. Bocskai	16	7	2	7	24:39	16
10. Szolnok	16	7	1	8	24:27	15
11. Haladás	16	6	1	9	28:38	13
12. Taxi	15	5	1	9	25:37	11
13. Kassa	16	3	2	11	18:54	8
14. Nemzeti	16	2	0	24	15:24	4

Rádió

SZERDA, MARCHIUS 6.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13.10: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Botez testvérek zenekara hangversenyez. 14: Rádió ujság. 14.20: A Botez-zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Olasz zene hanglemezeiről. 19.35: Bolgár népi zene. 20: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.10: Előadás. 20.25: Ének hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: A tánc története (VII.) 22.10: Rádió ujság. 22.30: Román zeneszerzők: Agarbiceanu Nicolae. 23: Nagy énekesek hanglemezeiről: Amelita Galli Curci, Beniamino Gigli, Maria Guglielmetti, Tita Ruffo. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Gyermekdélután. 11.45: Mese két varrótúról. 13.10: Szalóonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Postászene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Idő, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 19: Előadás. 19.35: Kedvelt hanglemezek. 20.00: Küllügyi negyedóra. 20.15: Hírek. 20.30: Hány János. Daljáték 4 kalandban, elő- és utójátékkal. 22: Hírek. 23: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.30: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Szalóonzene. 22: Időjárás. 22.40: Cigányzene. 23.30: Magyar tánclemezek.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Fogadják őszinte hálás köszönetemet mindazon jó barátok, akik felejtethetetlen jó férjemet Kedacic Victor dr.-t 35 éven át tartó betegségében felkeresték, látogatásukkal megtisztelték, vigasztalták, temetésén megjelentek és utolsó útjára elkísérték.

Külön hálás köszönetet mondok Kakuk János dr., Krausz Mihály dr. és Stefanovics Milivoj dr. orvos uraknak, akik teljesen önzetlenül a legnagyobb önfeláldozással évek hosszú során át ápolták és kezelték gyógyíthatatlan betegségében a megboldogultat és lehetővé tették, hogy mindezek dacára a 76 éves korhatárt elérje és kedélyét megőrizze.

Hálás köszönetet mondok Irsay Nándor úrnak a szívhez szóló búcsúbeszédért, mellyel felejtethetetlen drága megboldogultat méltatta, Scheibling József karnagy úrnak, valamint a magyar dalárdák együttes tagjainak, akik dalban búcsúztak el a drága halotttól.

Végül köszönetet mondok mindazoknak, akik a megboldogultat koszorúkkal megtisztelték és azoknak, akik szomorú napjaimban igaz részvétükkel megtisztaltak.

Özv. Dr. Kedacic Victorné.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lănovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—18.

Alkatmász

Mindenes, aki jól főz, azonnalra felvétetik. Ungár I., Str. Lonovics 1. Bánáti ház III. em. 846

Lakás

Elegánsan bútorozott uccai szoba különbejárattal azonnalra kiadó. I., Str. Eugen de Savoya 1. I. em. 1. 675

Déli fekvésű 5 szobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 3. E. K. Thomas. 608

Állást keres

Órakereséssel vállal mérlegképes könyvelő. Cimeket a kiadóba kéri. 845

Állás-vele

Tőkések figyelmébe! Timisoara-n vilamos megállónál levő nagy ingatlan, amelyen emeletes gyárépület, lakóház (modern 4 szobás és szoba-konyhás lakással) és beépítetlen nagy saroktelek van (uccai front) más vállalkozás miatt igen olcsón eladó. Szükséges tőke 1 és fél—2 millió leu. Ajánlatok „Elsőrendű tőkebefektetés” jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 645

Családi házat megvételre keresek, a melyben 1—2 négyzetos modern lakás van. Ajánlatokat „Uriház” jellegre a kiadóba kérek. 646

Eladó betegség miatt I. oszt. étterem nagy forgalmú sőtéssel Temesvár-Józsefváros legforgalmasabb helyén. Ajánlatokat „Jó forgalmú” jellegre a kiadóba. 703

Irodai mekulturát

csakis egész nagy tételekben, magas árban állandóan veszek. — Kertész, IV., Vladimirescu 27. Telefon: 13—58.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle állom-lejtkrémet, állom-fejszappant és állom-pudert, három színdben. Kaparató kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.

Hirdessen a Déli Hírlapban!